

ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2023

ΤΙ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟ 2023

- A. Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΤΑ 7,75% ΑΠΟ 1-1-2023**
- B. ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΕ 23 ΕΙΔΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ-ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ**
- Γ. 7 ΜΕΤΡΑ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΤΟ 2023**
- Δ. ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ ΣΕ 5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ**
- Ε. 7 ΑΛΛΑΓΕΣ-ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ**
- ΣΤ. 6 ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ-ΟΦΕΙΛΕΣ**
- Ζ. 4 ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΟΥΝ ΟΛΟΙ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟ 2023**
- Η. 3 ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΛΥΣΗ (ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ, ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ, ΕΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΤΙΑ 2017-2018)**

Το 2023 θα είναι από κάθε άποψη έτος-«σταθμός» για το σύνολο των συνταξιούχων, των ασφαλισμένων και των οικογενειών τους. Θα υπάρξουν πολλές αλλαγές και ανατροπές στο ύψος των συντάξεων, τα όρια ηλικίας, τις ασφαλιστικές εισφορές, το εφάπαξ κ.ά. Εξάλλου, αναμένεται η έκδοση σημαντικών δικαστικών αποφάσεων που θα επηρεάσουν τα εισοδήματα των συνταξιούχων. Τέλος θα ληφθούν και πολιτικές αποφάσεις (αναδρομικά, προσωπική διαφορά, ΕΑΣ για τα έτη 2017-2018) που θα επηρεάσουν τις εξελίξεις στο Ασφαλιστικό και θα είναι καθοριστικές για ευρύτερα κοινωνικά στρώματα.

Ο καθηγητής και Πρόεδρος της Ένωσης για την Υπεράσπιση της Εργασίας και του Κοινωνικού Κράτους (ΕΝΥΠΕΚΚ) κ. Αλέξης Μητρόπουλος αναλύει παρακάτω τις πιο σημαντικές αλλαγές-ανατροπές-αποφάσεις που επιμελήθηκε η εξειδικευμένη Διδάκτωρ-Νομικός Αγγελική Μητροπούλου και θα επηρεάσουν το σύνολο των ήδη συνταξιούχων, των ασφαλισμένων και των οικογενειών τους.

A. Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΤΑ 7,75% ΑΠΟ 1-1-2023

Από 1-1-2023 αυξάνονται όλες οι κύριες συντάξεις κατά 7,75%. Για μεν τους ήδη συνταξιούχους και όσους έχουν έναρξη καταβολής έως 31-12-2022 (υπέβαλαν αίτηση έως 30-11-2022), θα δοθεί ολόκληρη η αύξηση τόσο στην εθνική όσο και στην ανταποδοτική σύνταξη. Για τους «νέους» συνταξιούχους, με καταβολή της σύνταξης μετά την 1-1-2023, η αύξηση κατά 7,75% θα δοθεί ολόκληρη στην εθνική σύνταξη και κατά 2% περίπου στην ανταποδοτική, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία. Η κυβέρνηση ήδη ψήφισε τη διάταξη του άρθρου 18 ν. 4997/2022 που προβλέπει την αύξηση μόνο των κύριων συντάξεων κατά 7,75%.

Ήδη εκδόθηκε και η υπ' αριθ. 126331/30-122022 (ΦΕΚ Β' 6949) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας για τον «συντελεστή της παρ.4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016», που εξειδικεύει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του ανωτέρω άρθρου και καθορίζει την αύξηση κατά 7,75% μόνο για τις κύριες συντάξεις με έναρξη καταβολής έως 31-12-2022. Επίσης το αρμόδιο Υπουργείο (Υφυπουργός Παναγιώτης Τσακλόγλου) εξέδωσε έγγραφο με «Οδηγίες για την εφαρμογή του συντελεστή αύξησης συντάξεων της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν.4387/2016 από 1-1-2023».

Από το σύνολο των συνταξιούχων, σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε το Υπουργείο Εργασίας και είναι επισφαλής (αφού το σύνολο των συνταξιούχων τον μήνα Νοέμβριο 2022, σύμφωνα με το Π/Σ «ΗΛΙΟΣ/ΗΔΙΚΑ» ανέρχονται σε 2.472.823 και το Υπουργείο τούς εμφανίζει σε 2.613.757), οι 1.682.116 θα εισπράξουν άμεσα την αύξηση 7,75% στην κύρια σύνταξή τους, ενώ 931.631 συνταξιούχοι (που διατηρούν προσωπική διαφορά) θα έχουν μόνο λογιστική αύξηση και όχι πραγματική, αφού με αυτήν θα μηδενίσουν ή θα συμψηφίσουν (μειώσουν) την προσωπική διαφορά. Αλλά και από τους 1.682.116, περισσότεροι από 400.000 δεν θα εισπράξουν ολόκληρη την αύξηση του 7,75% αλλά τμήμα της, επειδή η αύξηση θα υπερκαλύψει την μικρότερη προσωπική διαφορά που έχουν.

Για 13 χρόνια, ως γνωστόν, οι συντάξεις δεν είχαν αυξηθεί. Είχαν μάλιστα υποστεί περικοπές συνολικού ύψους 120 δις € για την περίοδο 2010-2022 (βλ. ανάλυσή μας στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλο 15).

Η αναστολή τής αύξησης των συντάξεων («πάγωμα») έγινε κατ'εφαρμογή της ταπεινωτικής συμφωνίας της 12ης Ιουλίου 2015, που υπέγραψε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ με την τρόικα. Η σχετική ρύθμιση (άρθρο 3 παρ. 30 ν. 4334/2015) αναφέρει χαρακτηριστικά: *«Από 1/1/2016 έως 31/12/2021 οι εγγυημένες σε μηνιαία βάση συνταξιοδοτικές παροχές από τα Ασφαλιστικά Ταμεία κύριας ασφάλισης διατηρούνται σε ονομαστικούς όρους στο ύψος που προβλέπεται για την 31^η/7/2015.»*. Αργότερα με νόμο επίσης της προηγούμενης κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, η απαγόρευση της αύξησης των συντάξεων παρατάθηκε για ένα ακόμη έτος, δηλαδή έως 31-12-2022.

Στις 31-12-2022 λήγει η απαγόρευση των αυξήσεων που έχει επιβάλλει ο νόμος Κατρούγκαλου 4387/2016 (άρθρο 14 παρ. 3α) αλλά και ο νόμος Βρούτση 4670/2020 (άρθρο 25 παρ.4-5). Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 25 (παρ. 4-5) του ν. 4670/2020 («νόμος Βρούτση»), αύξηση των συντάξεων μπορεί να γίνει μόνο από 1-1-2023 και μέχρι τον μέσο ετήσιο δείκτη τιμών καταναλωτή!!

Η αναστολή τής αύξησης των συντάξεων («πάγωμα»), έχει στοιχίσει στους Έλληνες συνταξιούχους πάνω από 2,5 δις € για την περίοδο 2016-2022, σύμφωνα με την Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους!

Με βάση την παρ. 4 του άρθρου 14, την παρ. 1 του άρθρου 27 και το εδάφιο α' της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4387/2016, ο συντελεστής αύξησης (ως προς το είδος σύνταξης) επηρεάζει κάθε είδους κύρια σύνταξη που καταβάλλεται από τον e-ΕΦΚΑ, δηλαδή κύριες συντάξεις λόγω γήρατος, γήρατος λόγω αναπηρίας, λόγω αναπηρίας και λόγω θανάτου. Ως προς την προέλευση της σύνταξης επηρεάζει όλες τις κύριες συντάξεις που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ, ανεξαρτήτως του πρώην φορέα, τομέα, κλάδου, λογαριασμού κ.ά., με τις διατάξεις του οποίου απονεμήθηκε αυτή (συμπεριλαμβανομένων του Δημοσίου, του πρώην ΟΓΑ και του πρώην ΝΑΤ). Ως προς την ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης, η αύξηση κατά 7,75% επηρεάζει επίσης όλες τις κύριες συντάξεις που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ, με έναρξη καταβολής μέχρι και την 31-12-2022 και πιο συγκεκριμένα:

-τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31-12-2022 που έχουν απονεμηθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και έχουν επανυπολογιστεί με βάση τα

άρθρα 14 και 33 του ν. 4387/2016 και την υπ' αριθ. Φ.11321/οικ.10772/382/9.3.2021 απόφαση του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Νέα αναπροσαρμογή κύριων συντάξεων - προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων» (ΦΕΚ Β' 1082),

-τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31-12-2022 που έχουν απονεμηθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και δεν έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός τους με βάση τα άρθρα 14 και 33 του ν. 4387/2016,

-τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31-12-2022 που έχουν απονεμηθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016 και δεν υπόκεινται σε επανυπολογισμό με βάση τα άρθρα 14 και 33 του ν.4387/2016, δηλαδή οι συντάξεις του πρώην ΟΓΑ και όσων χορηγούνται από το πρώην Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ) και δεν έχουν επανυπολογισθεί ή υπολογισθεί δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 23α του κ.ν. 792/1978 (ΦΕΚ Α' 220) και

-τις καταβαλλόμενες συντάξεις από 13-5-2016 και μετά έπειτα, που υπολογίζονται με βάση τον ν. 4387/2016 και με έναρξη καταβολής έως και 31-12-2022. Συντάξεις που θα απονεμηθούν μετά την 1-1-2023, αλλά η ημερομηνία έναρξης καταβολής τους ανατρέχει μέχρι και 31-12-2022, καταλαμβάνονται από τις αυξήσεις, για μηνιαίες συντάξεις από 1-1-2023 και μετά.

Σημειώνεται ότι η ημερομηνία υποβολής της αίτησης αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον καθορισμό της έναρξης καταβολής της σύνταξης. Ειδικότερα, για τις συντάξεις γήρατος και θανάτου, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4554/2018, ήτοι καταβάλλονται από την 1η ημέρα του επόμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης μήνα. Επομένως, από τις αυξήσεις καταλαμβάνονται αιτήσεις συνταξιοδότησης με ημερομηνία υποβολής μέχρι και 30-11-2022.

Ως προς τις συντάξεις λόγω θανάτου συνταξιούχου, εάν ο θάνατος επέλθει εντός του Νοεμβρίου 2022, η έναρξη καταβολής της σύνταξης λόγω θανάτου είναι η 1η Δεκεμβρίου, επομένως η τελευταία θα αυξηθεί με βάση τον συντελεστή αύξησης συντάξεων ως ήδη καταβαλλόμενη την 31-12-2022. Ωστόσο, εάν ο θάνατος επέλθει εντός του Δεκεμβρίου 2022, η έναρξη καταβολής της σύνταξης λόγω θανάτου είναι η 1η Ιανουαρίου 2023, επομένως η σύνταξη του θανόντος θα αυξηθεί με βάση τον συντελεστή αύξησης συντάξεων ως ήδη καταβαλλόμενη την 31-12-2022 και στη συνέχεια θα γίνει η μεταβίβαση, χωρίς περαιτέρω αύξηση.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Ας σημειωθεί εδώ ότι, σύμφωνα με το εδάφιο α' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.4387/2016, «4.α. Η αναπροσαρμογή των συνταξίμων αποδοχών, για το διάστημα έως και το 2024, διενεργείται κατά τη μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.». Οι συντάξιμες αποδοχές για συντάξεις κάθε είδους (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου) με έναρξη καταβολής από 1-1-2023, αναπροσαρμόζονται με βάση τα ανωτέρω και όχι με βάση το συντελεστή της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν.4387/2016. Οι πίνακες αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, βάσει της μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), αποστέλλονται με σχετικό έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στον e-ΕΦΚΑ, μόλις τα στοιχεία καταστούν διαθέσιμα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.

B. ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΕ 23 ΕΙΔΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ-ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

1. Αύξηση από 1-1-2023 της βασικής σύνταξης των αγροτών (ασφαλισμένοι πρώην ΟΓΑ)

Την αύξηση της βασικής σύνταξης όλων των αγροτών από 1-1-2023 νομοθέτησε το άρθρο 19 του πρόσφατου ν. 4997/2022 άρθρο 19 που προβλέπει τα εξής: «Το ποσό της βασικής σύνταξης του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων ορίζεται σε τριακόσια εξήντα (360) ευρώ και αυξάνεται από 1ης.1.2023 και εφεξής με βάση την παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί του καθορισμού με κοινή υπουργική απόφαση του συνολικού ποσού της σύνταξης που αυξάνεται από την 1η.1.2023 κατ' έτος.».

Με βάση τα ανωτέρω, η βασική σύνταξη του πρώην ΟΓΑ του ν. 4169/1961, η οποία μέχρι 31-12-2022 ανερχόταν σε 360 €, από 1-1-2023 αυξάνεται σε 387,90 €, ενώ το άρθρο 12 του ν. 2458/1997, συνεχίζει να ισχύει και τα ποσοστά απομείωσης της βασικής σύνταξης υπολογίζονται από 1-1-2023 επί του ανωτέρω αυξημένου ποσού.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Στην ουσία, η ανωτέρω διάταξη βελτίωσε τη διάταξη του άρθρου 99 του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016 (που διατήρησε και ο νόμος Βρούτση 4670/2020), με την οποία έμεναν «παγωμένες» και μειωμένες όλες οι αγροτικές συντάξεις μέχρι το 2030, όπως είχαμε αποκαλύψει σε ανάλυσή μας (Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλο 44). Τότε είχαμε ζητήσει την κατάργηση της παραπάνω διάταξης και το «ξεπάγωμα» των αγροτικών συντάξεων.

2.Αύξηση της εθνικής σύνταξης από 1-1-2023 για «παλαιούς» και «νέους» συνταξιούχους

Η αύξηση της εθνικής σύνταξης αφορά όλες τις κύριες συντάξεις τόσο αυτές με έναρξη καταβολής την 31-12-2022 όσο και τις «νέες» κύριες συντάξεις με έναρξη καταβολής από 1-1-2023 και μετά.

Από 1-1-2023 η εθνική σύνταξη από 384 € αυξάνεται στα 413,76 € (για 20 χρόνια ασφάλισης ή 6.000 ΗΑ) και από 346 € στα 372,38 € (για 15 έτη ασφάλισης ή 4.500 ΗΑ). Για λιγότερα από 20 έτη ασφάλισης, η εθνική σύνταξη μειώνεται κατά 2% για κάθε έτος, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ 2022	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ 1-1-2023 (ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ 7,75%)
15	345,60	372,38
16	353,28	380,66
17	360,96	388,93
18	368,64	397,21
19	376,32	405,48
20	384,00	413,76

3.Αύξηση της εθνικής σύνταξης από 1-1-2023 των πρόωρων συντάξεων από 1-5 έτη

Από 1-1-2023 η μειωμένη εθνική σύνταξη με 20 χρόνια ασφάλισης από 268,80 € (που είναι σήμερα) αυξάνεται στα 289,63 €, ενώ η μειωμένη με 15 χρόνια ασφάλισης από 241,92 € (που είναι σήμερα) αυξάνεται στα 260,67 €, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	
	ΠΟΣΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ 2022	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ 1-1-2023 (ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ 7,75%)
15	241,92	260,67
16	247,30	266,46
17	252,67	272,25
18	258,05	278,05
19	263,42	283,84
20	268,80	289,63

4.Αύξηση από 1-1-2023 της εθνικής σύνταξης των υπηρετούντων υπαλλήλων του Ελληνικού Δημοσίου στην αλλοδαπή

Με το άρθρο 25 του ν. 4997/2022 τροποποιείται το άρθρο 7 (παρ. 2) του ν. 4387/2016 και χορηγείται πλήρως η νέα εθνική σύνταξη των 413,76 € και στους υπηρετούντες υπαλλήλους του Ελληνικού Δημοσίου στην αλλοδαπή, αφού ο χρόνος διαμονής του υπαλλήλου στην αλλοδαπή που υπηρετεί εξομοιώνεται με διαμονή του στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα το άρθρο 25 αναφέρει:

«Ειδικά, στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Με μόνιμη και νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα εξομοιώνεται και η διαμονή υπαλλήλου του ελληνικού δημοσίου που υπηρετεί στην αλλοδαπή κατόπιν τοποθέτησης, μετάθεσης, απόσπασης ή επιτόπιας πρόσληψης, εφόσον, κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, μισθοδοτείται από το ελληνικό δημόσιο και ασφαρίζεται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) ή σε πρώην φορέα που έχει ενταχθεί σε αυτόν. Η μόνιμη διαμονή για τους πολίτες χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδεικνύεται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε αυτούς. Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα

(40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Η κατά τα ανωτέρω μείωση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με βάση τις διατάξεις του τετάρτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 (Α' 210), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσα από τα πρόσωπα αυτά συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του ν. 2084/1992 (Α' 165).».

Με τη νέα αυτή ρύθμιση του άρθρου 25 του ν. 4997/2022, η अपαράδεκτη διάκριση σε βάρος όσων εργάζονταν στο εξωτερικό για υπηρεσιακούς λόγους και είχαν μείωση στο ύψος της εθνικής σύνταξης, τώρα αποκαθίσταται και συνεπώς θα διαπιστώσουν αύξηση στο τελικό ποσό τής σύνταξής τους.

5.Αύξηση του κατώτατου ορίου σύνταξης λόγω εργατικού ατυχήματος και λόγω επαγγελματικής νόσου

Από 1-1-2023 η κατώτατη σύνταξη λόγω εργατικού ατυχήματος θα ανέρχεται στα 827,52 € από 768 € που ήταν μέχρι 31-12-2022 (768 € επί 7,75%).

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν.4387/2016 «2. Επί αναπηρίας που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται βάσει των άρθρων 7, 8 και 28. Σε καμία περίπτωση το ποσό της σύνταξης του δικαιούχου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στο διπλάσιο ποσό της εθνικής σύνταξης, για είκοσι (20) έτη ασφάλισης, στο ύψος που εκάστοτε διαμορφώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 7».

Με βάση τα ανωτέρω, λόγω της αύξησης της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7, το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω εργατικού ατυχήματος, το οποίο έως 31-12-2022 ανερχόταν σε 768 €, αυξάνεται από 1-1-2023 στο ποσό των 827,52 €.

Με δεδομένο ότι το ανωτέρω νομοθετικό πλαίσιο διέπει και το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω επαγγελματικής νόσου, ομοίως, από 1-1-2023 το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω επαγγελματικής νόσου αυξάνεται από 768 € που είναι σήμερα, στο ποσό των 827,52 €.

6.Αύξηση από 1-1-2023 του κατώτατου ορίου σύνταξης λόγω θανάτου, του επιζώντος ή του διαζευγμένου συζύγου

Από 1-1-2023 το κατώτατο όριο σύνταξης χηρείας αυξάνεται από 360 € σε 387,90 €. Η αύξηση της σύνταξης θα υπολογιστεί επί του αρχικού ποσού (70% της σύνταξης του θανόντος), η δε μείωσή της στο 50% (μετά τη λήξη της τριετίας) θα γίνει αφού χορηγηθεί η αύξηση 7,75% στο αρχικό ποσό.

Με τον πρόσφατο ν. 5006/2022 (ΦΕΚ Α' 239) έγινε αναπροσαρμογή του κατωτάτου ορίου σύνταξης λόγω θανάτου με την τροποποίηση του άρθρου 12 (παρ.4, περ.Β υποπερ.α) του ν. 4387/2016.

Ειδικότερα το άρθρο 33 ορίζει: «*Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του παρόντος νόμου που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης. Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος είναι μικρότερος των είκοσι (20) ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών και μέχρι τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων εξήντα (360) ευρώ. Το ποσό του κατώτατου ορίου του προηγούμενου εδαφίου αναπροσαρμόζεται με βάση την παρ. 4 του άρθρου 14. Τα ποσά των προηγούμενων εδαφίων επιμερίζονται μεταξύ επιζώντος και διαζευγμένου συζύγου, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.*».

Με βάση την ανωτέρω διάταξη, λόγω της αναπροσαρμογής του κατώτατου ορίου της σύνταξης λόγω θανάτου με βάση το συντελεστή της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν.4387/2016 και με βάση την αύξηση της εθνικής σύνταξης, το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου αυξάνεται από 1-1-2023 σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Έτη ασφάλισης θανόντος	Κατώτατο Όριο σύνταξης λόγω θανάτου έως 31-12- 2022	Κατώτατο Όριο σύνταξης λόγω θανάτου από 1-1- 2023
20 και άνω	384,00€	413,76€
19 έτη	376,32€	405,48€
18 έτη	368,64€	397,20€
17 έτη	360,96€	388,93€
16 έτη	360€	387,90€
15 έτη και λιγότερα	360€	387,90€

Σημειώνεται ότι και για συντάξεις που λαμβάνουν διαφορά κατώτατου ορίου, η αύξηση από 1-1-2023 υπολογίζεται κατ' αρχήν στο πραγματικό ποσό της σύνταξης (εθνική και ανταποδοτική). Η νέα διαφορά κατώτατου ορίου από 1-1-2023 υπολογίζεται με βάση το ανωτέρω αυξημένο κατώτατο όριο.

Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 12 του ν.4387/2016 «5.α) Στον επιζώντα σύζυγο καταβάλλεται ολόκληρη η σύνταξη για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα. β) Μετά την πάροδο της τριετίας, αν ο επιζών εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, καταβάλλεται, αναλόγως της χρονικής διάρκειας της εργασίας ή αυτοαπασχόλησης, το πενήντα τοις εκατό (50%) της σύνταξης, η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται των κατώτατων ορίων των περιπτώσεων α', β' και γ' της υποπαραγράφου Β' της παραγράφου 4. γ) Εάν ο επιζών σύζυγος, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.».

Επομένως, και οι συντάξεις λόγω θανάτου, μετά την πρώτη τριετία καταβολής, καταλαμβάνονται από την αύξηση των συντάξεων, λαμβάνοντας υπόψη και την αύξηση του κατώτατου ορίου της σύνταξης.

7.Αύξηση της σύνταξης των απασχολούμενων συνταξιούχων κατά 7,75% επί του αρχικού ποσού της σύνταξης

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν.4387/2016 «1.α. Στους εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχους του ε-Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίοι έχουν ήδη αναλάβει ή αναλαμβάνουν από της

δημοσιεύσεως του νόμου εργασία ή αποκτούν ιδιότητα ή δραστηριότητα υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α., οι ακαθάριστες συντάξεις κύριες και επικουρικές καταβάλλονται μειωμένες κατά ποσοστό 30% για όσο χρονικό διάστημα απασχολούνται ή διατηρούν την ιδιότητα ή τη δραστηριότητα.».

Η περικοπή κατά 30% (άρθρο 27 ν. 4670/2020) λόγω απασχόλησης θα γίνει επί της αυξημένης κατά 7,75% αρχικά καταβαλλόμενης σύνταξης.

Με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 4670/2020 (σχετική η υπ' αριθ. Φ.80000/οικ.14032/571/3-4-2020 εγκύκλιος της ΓΓΚΑ) αντικαθίσταται το άρθρο 20 του ν. 4387/2016 και εισάγεται ένα νέο ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο για την απασχόληση συνταξιούχων, που ισχύει από 28-2-2020 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4670/2020). Αφορά το σύνολο των απασχολούμενων συνταξιούχων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου προβλέπεται μεταβατικό στάδιο ένταξης στη νέα ρύθμιση, προκειμένου για την ομαλή υπαγωγή στο νέο νομοθετικό πλαίσιο.

Συνεπώς, για τους απασχολούμενους συνταξιούχους στον ιδιωτικό τομέα έχει εφαρμογή η παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 4670/2020, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που προκύπτει απασχόληση συνταξιούχου, το ποσό της ακαθάριστης σύνταξης ή συντάξεων, σε περίπτωση συρροής, κύριας και επικουρικής, καταβάλλεται μειωμένο κατά 30% για όσο χρονικό διάστημα ο συνταξιούχος απασχολείται και έχει υποχρέωση ασφάλισης στους Κλάδους Κύριας και Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ.

Επομένως, το ποσό της σύνταξης που λαμβάνει ο συνταξιούχος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 27 ν. 4670/2020, καταβάλλεται μειωμένο κατά 30% για όλο το χρονικό διάστημα για το οποίο προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης.

Ο αντισυνταγματικός και άδικος αυτός θεσμός τής περικοπής τού 30% της σύνταξης πρέπει άμεσα να καταργηθεί.

Η υποχρεωτική περικοπή του 30% της σύνταξης (ή συντάξεων) για τους απασχολούμενους συνταξιούχους είναι αντισυνταγματική και κοινωνικά απάνθρωπη. Ιδιαίτερα σήμερα που, σύμφωνα με τα στοιχεία του Π/Σ. «ΗΔΙΚΑ/ΗΛΙΟΣ», για τον Νοέμβριο του 2022:

α- συντάξεις έως 700 € λαμβάνουν 1.102.159 συνταξιούχοι (ποσοστό 44,6% επί του συνόλου 2.472.823)!

β- συντάξεις έως 600 € λαμβάνουν 903.732 συνταξιούχοι (ποσοστό 36,5%)!

γ- συντάξεις έως 500 € λαμβάνουν 651.170 συνταξιούχοι (ποσοστό 26,3%)!

Με βάση τα ανωτέρω, και δεδομένου ότι οι συντάξεις γήρατος περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν.4387/2016, η αύξηση συντάξεων από 1-1-2023 υπολογίζεται επί του πλήρους ποσού της σύνταξης και το καταβαλλόμενο ποσό, λόγω απασχόλησης συνταξιούχου, προσαρμόζεται με βάση το ποσοστό μείωσης που προβλέπεται στο άρθρο 20.

8.Αύξηση από 1-1-2023 της εθνικής σύνταξης των ΑμΕΑ συνταξιούχων

Με την εφαρμογή της αύξησης στην εθνική σύνταξη κατά 7,75%, οι συντάξεις αναπηρίας αναπροσαρμόζονται από 1-1-2023 σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΗΜΕΡΑ (2022)	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ 7,75%
έως 49,99% (40% εθν. σύνταξης)	153,60	165,50
50%-66,99% (50% εθν. σύνταξης)	192,00	206,88
67%-79,99% (75% εθν. σύνταξης)	288,00	309,60
80% και άνω (πλήρους εθν. σύνταξη)	384,00	413,76

Η διαφοροποίηση του ύψους της Εθνικής Σύνταξης ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας είναι μία από τις πιο σκληρές αντικοινωνικές διατάξεις του ν. 4387/2016 (άρθρο 7 παρ. 4) που διατηρήθηκε δυστυχώς σε ισχύ και με τον ν. 4670/2020. Είναι απαράδεκτο για το ελληνικό κοινοβουλευτικό σύστημα, μέσα στη βαθιά απαξίωση και ανυποληψία του, να μην μπορεί να αντιληφθεί το βαθιά αντικοινωνικό περιεχόμενο αυτής της ρύθμισης που πρέπει άμεσα και αναδρομικά να εξαιρεθεί από το ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ).

9.Αύξηση από 1-1-2023 της εθνικής σύνταξης των ομογενών (από Αλβανία και χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης)

Σύμφωνα με την παρ.2 άρθρου 7 του ν. 4387/2016, η πλήρης εθνική σύνταξη των 387 € καταβάλλεται στους ομογενείς από Αλβανία και χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με 40 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα.

Με το άρθρο 73 του ν. 4915/2021 (ΦΕΚ Α' 63), η πλήρης εθνική σύνταξη των ομογενών θα καταβάλλεται πλέον με 30 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στη χώρα.

Από 1-1-2023 η εθνική σύνταξη των ομογενών μας με 30 χρόνια μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα ανέρχεται από 384 € στα 413,75 €.

Η διάταξη του άρθρου 73 του πρόσφατου ν. 4915/2022 (ΦΕΚ Α' 63), που αφορά το ύψος τής εθνικής σύνταξης των ομογενών μας (ΜΟΝΟ από Αλβανία και χώρες τής πρώην Σοβιετικής Ένωσης), είναι αντίθετη και αυτή στο Σύνταγμα (άρθρο 22 παρ. 5), τη ΔΣΕ 102/1952 «περί ελαχίστων ορίων τής Κοινωνικής Ασφάλειας» και τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς με αριθ. 883/2004 και 987/2009.

Ως γνωστόν, σύμφωνα με την ακραίας βαρβαρότητας διάταξη του άρθρου 7 (παρ. 2) του ν. 4387/2016 (Κατρούγκαλου), το ποσό της εθνικής σύνταξης των ομογενών-συνταξιούχων λόγω γήρατος μειώνεται κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των 40 ετών διαμονής τους στην Ελλάδα. Την απάνθρωπη αυτή διάταξη σε βάρος φτωχών ανθρώπων ομογενών μας που έχουν εργαστεί και με βάση το κριτήριο της Ασφάλισης δικαιούνται ή ολόκληρη την εθνική σύνταξη των 384 € (με 20 χρόνια ή 6.000 ΗΕ) ή τη μειωμένη των 345 € (με 15 έτη ή 4.500 ΗΕ), διατήρησε σε ισχύ δυστυχώς και ο νόμος Βρούτση 4670/2020 (ΦΕΚ Α' 43/28-2-2020).

Στο ίδιο μήκος κύματος, με μικρή βελτίωση για το ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι ομογενείς μας, η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ με τον πρόσφατο νόμο Χατζηδάκη 4915/2022 (άρθρο 73) μείωσε τα έτη για πλήρη εθνική σύνταξη από τα 40 στα 30. Η νέα διάταξη του άρθρου 73 του νέου ν. 4915/2022, όπως και η προηγούμενη του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, εισάγουν το πρόσθετο στοιχείο τής κατοικίας στον υπολογισμό τής εθνικής σύνταξης.

Όμως, και η νέα διάταξη παραβιάζει ευθέως:

- το άρθρο 22 (παρ. 5) του Συντάγματος,
- τη Διεθνή Σύμβαση Εργασίας 102/1952 «περί ελαχίστων ορίων τής Κοινωνικής Ασφάλειας» και
- τους Κανονισμούς 883/2004 ΚΑΙ 987/2009 της Ε.Ε., όπως επισημαίνει και ο Συνήγορος του Πολίτη στην ιστορική του Έκθεση με αριθμό 267731/3209/21-1-2020.

Ως εκ τούτου, γίνεται σαφές ότι η κυβέρνηση, αλλά και τα κόμματα της Αντιπολίτευσης οφείλουν να ψηφίσουν το συντομότερο διάταξη που να παρέχει το

δικαίωμα σε όλους ανεξαιρέτους τους ασφαλισμένους, ΚΑΙ τους ομογενείς μας από όλες τις χώρες τού κόσμου, να λαμβάνουν πλήρη εθνική σύνταξη ή μειωμένη εθνική σύνταξη και μάλιστα αναδρομικά και έντοκα, όπως λαμβάνουν πλήρη σύνταξη όσοι ασφαλίστηκαν για 20 χρόνια (6.000 ένησημα) ή 15 χρόνια αντίστοιχα, αλλά διέμεναν μόνιμα στη χώρα μας.

Η νέα ρύθμιση του άρθρου 73 του ν. 4915/2022 παραβιάζει ευθέως, όπως προαναφέρθηκε, συνταγματικές, ευρωενωσιακές και διεθνείς διατάξεις για την Κοινωνική Ασφάλιση. Οποιαδήποτε άλλη επιλογή, θα κριθεί από τα Ελληνικά ή Ευρωπαϊκά Δικαστήρια ως αντισυνταγματική και αντίθετη στις Διεθνείς Συμβάσεις και Ευρωπαϊκές Οδηγίες, σύμφωνα και με την απόλυτα τεκμηριωμένη Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη (βλ. ανάλυσή μας στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλο 11).

10.Αύξηση από 1-1-2023 του επιδόματος (πρώην σύνταξη) ανασφάλιστου υπερήλικα

Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του ν.1296/1982 (ΦΕΚ Α' 128) «1. Στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) δημιουργείται ειδικός λογαριασμός με τον τίτλο ειδικός λογαριασμός συνταξιοδότησης ανασφάλιστων υπερήλικων οικονομικά ανεξάρτητος από τους άλλους κλάδους ασφάλισης. 2. Από το λογαριασμό αυτό χορηγείται, κάθε μήνα σύνταξη και, υγειονομική περίθαλψη σε έλληνες υπηκόους και, ομογενείς, που μένουν μόνιμα στην Ελλάδα, με τις πιο κάτω προϋποθέσεις: (...). 2Το ποσό της παραπάνω σύνταξης είναι το ίδιο με το ποσό που χορηγείται από τον Ο.Γ.Α. στις διάφορες κατηγορίες συνταξιούχων γήρατος σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 5 του Ν. 4169/1961 περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων όπως ισχύουν κάθε φορά.».

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 4997/2022 «Το ποσό της βασικής σύνταξης του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων ορίζεται σε τριακόσια εξήντα (360) ευρώ και αυξάνεται από 1ης.1.2023 και εφεξής με βάση την παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί του καθορισμού με κοινή υπουργική απόφαση του συνολικού ποσού της σύνταξης που αυξάνεται από την 1η.1.2023 κατ' έτος.».

Έτσι, σύμφωνα με τα παραπάνω, το μηνιαίο ποσό της σύνταξης ανασφάλιστου υπερήλικα του ν. 1296/1982, που έως 31-12-2022 ανέρχεται σε 360 €,

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

αναπροσαρμόζεται από 1-1-2023 σε 387,90 € λόγω της αναπροσαρμογής του ποσού της βασικής σύνταξης του πρώην ΟΓΑ με το άρθρο 19 του ν. 4997/2022. Η αναπροσαρμογή αφορά τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις, καθώς οι ανωτέρω διατάξεις έχουν αντικατασταθεί με το άρθρο 93 του ν.4387/2016 για νέες απονομές.

11. Αύξηση από 1-1-2023 του επιδόματος ανασφάλιστου υπερήλικα (άρθρου 93 ν.4387/2016) που καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΑ

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 93 του ν.4387/2016 «4. Το πλήρες ποσό του μηνιαίου επιδόματος ανέρχεται σε τριακόσια εξήντα (360) ευρώ και αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 14 του παρόντος.», το μηνιαίο ποσό του επιδόματος ανασφάλιστου υπερήλικα του άρθρου 93 του ν.4387/2016, το οποίο έως 31-12-2022 ανέρχεται σε 360 €, αυξάνεται από 1-1-2023 σε 387,90 €. Η αύξηση αφορά τόσο τα ήδη καταβαλλόμενα επιδόματα, όσο και τις νέες απονομές επιδομάτων.

12.Αύξηση επιδόματος απολύτου αναπηρίας παλαιών ασφαλισμένων

Σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν.1140/1981 (ΦΕΚ Α' 68) «3. Το ποσόν της καταβαλλομένης συντάξεως λόγω αναπηρίας εις συνταξιούχους Ασφαλιστικών φορέων αρμοδιότητας Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, προσαυξάνεται κατά ποσοστόν 50% εφ' όσον ο ανάπηρος ευρίσκεται διαρκώς εις κατάστασιν απαιτούσαν συνεχή επίβλεψιν, περιποίησην και συμπάραστασιν ετέρου προσώπου (απόλυτος αναπηρία). Υπό τας αυτάς προϋποθέσεις προσαυξάνεται κατά ποσοστόν 50% και το ποσόν της συντάξεως των μελών οικογενείας αποβιώσαντος ησφαλισμένου ή συνταξιούχου, άνευ μειώσεως του ποσού της συντάξεως των ετέρων συνδικαιούχων μελών της οικογενείας. Κατ' εξαίρεσιν η κατά τα ανωτέρω προσαύξεις χορηγείται και επί συντάξεων λόγω γήρατος εφ' όσον ο δικαιούχος της συντάξεως κατέστη τυφλός. Πρόσωπα λαμβάνοντα την κατά την παρούσαν παράγραφον προσαύξησιν δεν δικαιούνται και του κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου επιδόματος. Ειδικά για τον Ο.Γ.Α. η προσαύξηση που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο από της ισχύος του νόμου αυτού ισούται με την εκάστοτε καταβαλλόμενη ανώτατη μηνιαία σύνταξη του Ο.Γ.Α.. Το κατά την παρούσαν παράγραφον ποσόν προσαυξήσεως της συντάξεως δεν δύναται να είναι ανώτερον του 20πλάσιου του εκάστοτε ισχύοντος

τεκμαρτού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτου. Προϊσχύουσαι διατάξεις ρυθμίζουσai άλλως την χορήγησιν επιδόματος λόγω απολύτου αναπηρίας δεν θίγονται υπό των διατάξεων της παρούσης παραγράφου, εκτός του ποσοστού προσαυξήσεως το οποίον δεν δύναται να είναι κατώτερον του 50% ουχί δε και ανώτερον του ως άνω αναφερομένου ανωτάτου ορίου.».

Σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 9 του ν. 2458/1997 (ΦΕΚ Α' 15): «Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Κλάδου. Το ποσό της προσαύξεσης της σύνταξης λόγω απολύτου αναπηρίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που αντιστοιχεί σε είκοσι πέντε (25) έτη ασφάλισης στην 1η ασφαλιστική κατηγορία και καταβάλλεται μόνο αν ο συνταξιούχος δεν δικαιωθεί την προβλεπόμενη από το άρθρο 14 του π.δ/τος 334/1988 (ΦΕΚ 154/1988) προσαύξεση, ως συνταξιούχος αναπηρίας του Ο.Γ.Α..».

Με βάση τα ανωτέρω, το ποσό του επιδόματος απολύτου αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, για τους «παλαιούς» ασφαλισμένους, ήτοι ασφαλισμένους για πρώτη φορά μέχρι και 31-12-1992, καθώς και τους τυφλούς δικαιούχους ανεξαρτήτως ημερομηνίας πρώτης ασφάλισης, αυξάνεται με βάση τον συντελεστή αύξεσης συντάξεων, δεδομένου ότι ως βάση υπολογισμού λαμβάνει το ποσό της σύνταξης.

Η αύξηση του επιδόματος καταλαμβάνει τα ήδη καταβαλλόμενα επιδόματα, η αναπροσαρμογή των οποίων θα γίνει οίκοθεν. Οι νέες απονομές επιδομάτων απολύτου αναπηρίας υπολογίζονται στο ήδη αυξημένο ποσό σύνταξης. Κατά την αύξηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ανώτατο όριο του επιδόματος, το οποίο σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 6 του ν.4051/2012 ισούται με το 20πλάσιο του τεκμαρτού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη την 31-12-2011 και ανέρχεται σε 671,40 €.

13. Αύξηση επιδόματος απολύτου αναπηρίας νέων ασφαλισμένων

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν.2084/1992 (ΦΕΚ Α' 165) «2. Προκειμένου περί συνταξιούχων λόγω απολύτου αναπηρίας ή συνταξιούχων λόγω γήρατος τυφλών και από τους δύο οφθαλμούς, εφόσον αυτοί τελούν διαρκώς σε κατάσταση η οποία απαιτεί συνεχή επίβλεψη, συμπαράσταση και περιποίηση έτεροι

προσώπου, το ποσό της βασικής σύνταξης προσαυξάνεται κατά 25% του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αναπροσαρμοσμένου κάθε φορά με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων. Το επίδομα απολύτου αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, χορηγείται στους τυφλούς οι οποίοι ασφαλίστηκαν μετά την 1.1.1993 σε φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.»

Με βάση τα ανωτέρω, το επίδομα απολύτου αναπηρίας των «νέων» ασφαλισμένων, με την επιφύλαξη των τυφλών νέων ασφαλισμένων, ισούται με το 25% του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αναπροσαρμοσμένου κάθε φορά με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων. Έως 31-12-2022 η ανωτέρω βάση υπολογισμού ανερχόταν σε 693,35€ και το ποσό του μηνιαίου επιδόματος σε 173,34€. Το ανωτέρω επίδομα αυξάνεται με βάση τον συντελεστή αύξησης της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν.4387/2016 και από 1-1-2023 η βάση υπολογισμού ανέρχεται σε 747,08 € και το ποσό του μηνιαίου επιδόματος σε 186,77 €.

Η αύξηση του επιδόματος καταλαμβάνει τόσο τα ήδη καταβαλλόμενα επιδόματα, η αναπροσαρμογή των οποίων θα γίνει οίκοθεν, όσο και τις νέες απονομές από 1-1-2023.

14. Αύξηση επιδόματος απολύτου αναπηρίας πρώην ΟΓΑ

Ειδικά για τους δικαιούχους επιδόματος απολύτου αναπηρίας του πρώην ΟΓΑ ισχύουν τα εξής:

-Το επίδομα απολύτου αναπηρίας για συνταξιούχους λόγω αναπηρίας του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του πρώην ΟΓΑ, ισούται με το 50% της εκάστοτε σύνταξης, και ως εκ τούτου αυξάνεται λόγω της αύξησης συντάξεων. Το κατώτατο όριο του επιδόματος αντιστοιχεί στην σύνταξη που προέκυπτε με 25 έτη ασφάλισης στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών στην 1η ασφαλιστική κατηγορία (248,28€) και δεν επηρεάζεται από την αύξηση συντάξεων.

-Το επίδομα απολύτου αναπηρίας για συνταξιούχους του πρώην ΟΓΑ που λαμβάνουν μόνον τη βασική σύνταξη του πρώην ΟΓΑ, εφόσον έχουν εφ' όρου ζωής ποσοστό αναπηρίας 100% ισούται με το ποσό του εξωιδρυματικού επιδόματος, το

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

οποίο υπολογίζεται με βάση το μισθό του ανειδίκευτου εργάτη την 31-12-2011 και επομένως δεν επηρεάζεται από την αύξηση συντάξεων.

-Το επίδομα απολύτου αναπηρίας για συνταξιούχους λόγω γήρατος τυφλούς του πρώην ΟΓΑ υπολογίζεται με την βασική σύνταξη του ΟΓΑ και αυξάνεται από 1-1-2023 με βάση την αύξηση της βασικής σύνταξης.

15. Αύξηση από 1-1-2023 κατά 7,75% του ποσού της προκαταβολής σύνταξης

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 7Α του ν. 4387/2016, όπως προστέθηκε με το άρθρο 34 του ν. 4778/2021 (ΦΕΚ Α' 26) «1. Στους ασφαλισμένους του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4670/2020 (Α' 43), χορηγείται προκαταβολή έναντι της συντάξεως που δικαιούνται, από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης έως το τέλος του μήνα έκδοσης προσωρινής απόφασης συνταξιοδότησης ή, ελλείψει αυτής, έως το τέλος του μήνα έκδοσης οριστικής απόφασης συνταξιοδότησης.».

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 57Α του π.δ. 169/2007 «1.α. Ο μόνιμος υπάλληλος ή ο δημόσιος λειτουργός, ισόβιος ή μη καθώς και ο στρατιωτικός που αποχωρεί από την Υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης, λαμβάνει κατά μήνα και μέχρι την ημερομηνία έναρξης πληρωμής της σύνταξης του, προκαταβολή σύνταξης (...).».

Με βάση τα ανωτέρω, δεν προβλέπεται αναπροσαρμογή των ήδη καταβαλλόμενων την 31-12-2022 ποσών της προκαταβολής σύνταξης του άρθρου 7Α του ν. 4387/2016 και της προκαταβολής σύνταξης του άρθρου 57Α του π.δ. 169/2007. Εξυπακούεται ότι κατά την οριστική απονομή της σύνταξης, εφόσον αυτή υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού αναπροσαρμογής συντάξεων, εφαρμόζονται οι σχετικές αυξήσεις από 1-1-2023.

Ως προς την καταβολή αναδρομικών ποσών σύνταξης κατά την οριστική απονομή, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που η έναρξη καταβολής ανατρέχει πριν την 1-1-2023, η σύνταξη απονέμεται με το προ αύξησης ποσό και καταβάλλονται αναδρομικά με βάση αυτό το ποσό έως και 31-12-2022, ενώ τα αναδρομικά που θα

αφορούν συντάξεις Ιανουαρίου 2023 και μετά, καταβάλλονται στο ποσό που προκύπτει με την αύξηση συντάξεων.

16. Αύξηση από 1-1-2023 κατά 7,75% του ποσού της προσωρινής σύνταξης

Σύμφωνα με τα άρθρα 29 και 29Α του ν.4387/2016, «1. Στους ασφαλισμένους οι οποίοι έχουν υποβάλει στον e-Ε.Φ.Κ.Α. από τις 13.5.2016 έντυπη αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, χορηγείται προσωρινή σύνταξη μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης συνταξιοδότησης» και «1. Στους ασφαλισμένους οι οποίοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα του e-ΕΦΚΑ, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (ΕΨΠ-gov.gr) αίτηση συνταξιοδότησης, χορηγείται προσωρινή σύνταξη από την πρώτη του επόμενου της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης συνταξιοδότησης μήνα, μέχρι το τέλος του μήνα έκδοσης της οριστικής απόφασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.»

Με βάση τα ανωτέρω, όπως και με την προκαταβολή σύνταξης, δεν προβλέπεται αναπροσαρμογή του ήδη καταβαλλομένου την 31-12-2022 ποσού της προσωρινής σύνταξης των άρθρων 29 και 29Α του ν.4387/2016. Εξυπακούεται ότι κατά την οριστική απονομή της σύνταξης, εφόσον αυτή υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού αναπροσαρμογής συντάξεων, εφαρμόζονται οι σχετικές αυξήσεις από 1-1-2023.

17. Αύξηση από 1-1-2023 των νέων απονομών προσωρινών συντάξεων

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 29Α του ν.4387/2016 (προσωρινή σύνταξη για ηλεκτρονικές αιτήσεις συνταξιοδότησης) «2. α) Η προσωρινή σύνταξη λόγω γήρατος υπολογίζεται στο 80% του ποσού της οριστικής σύνταξης, όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α' 85)» και σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 29 του ν.4387/2016 (προσωρινή σύνταξη για χειρόγραφες αιτήσεις συνταξιοδότησης) «2. Για τους μισθωτούς και τους ασφαλισμένους στον Ο.Γ.Α. η προσωρινή σύνταξη δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης και να υπερβαίνει το ποσό που ισούται με το διπλάσιο αυτής, στο ύψος που διαμορφώνεται κάθε φορά. Για τους αυτοτελώς απασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, η προσωρινή

σύνταξη δεν μπορεί να είναι μικρότερη από την εκάστοτε εθνική σύνταξη που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης και μεγαλύτερη από το ποσό που ισούται με το ύψος της εθνικής σύνταξης πολλαπλασιαζόμενο επί δύομισι φορές, στο ύψος που διαμορφώνεται κάθε φορά.»

Με βάση τα ανωτέρω, στις νέες απονομές προσωρινών συντάξεων, από 1-1-2023 λαμβάνεται υπόψη το αυξημένο ποσό της εθνικής σύνταξης κατά τον προσδιορισμό τόσο του δικαιούμενου ποσού, για τις ηλεκτρονικές αιτήσεις συνταξιοδότησης, όσο και για την εφαρμογή του κατώτατου ορίου για τις χειρόγραφες αιτήσεις συνταξιοδότησης.

18.Αύξηση από 1-1-2023 από 5-20% των μερισμάτων 120.000 αποστράτων

Με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που έχει τεθεί σε διαβούλευση (μέχρι τη στιγμή που συντάσσεται ο παρών Οδηγός) με τίτλο «Μέριμνα υπέρ του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, εξορθολογισμός της νομοθεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων, οργάνωση Εθνοφυλακής και άλλες διατάξεις» καταργείται η αντισυνταγματική διάταξη του ν. 4093/2012 (άρθρο πρώτο περ.Β υποπερ.Β.3) για τα μερίσματα στα Ταμεία του Στρατού Ξηράς, Ναυτικού και Αεροπορίας.

Η κατάργηση των μειώσεων στα μερίσματα των στρατιωτικών προβλέπεται στο άρθρο 35 του ανωτέρω σχεδίου νόμου και έχει τίτλο «Κατάργηση μειώσεων ν. 4093/2012 για τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και τους οικείους Ειδικούς Κλάδους». Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, «Από 1^η.1.2023 καταργούνται οι μειώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με την υποπαρ. Β.3 της παρ.Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) στα μερίσματα και τις οικονομικές ενισχύσεις που καταβάλλουν στους μερισματούχους τους τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και Ειδικοί Κλάδοι Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας». Η κατάργηση αυτή, όπως αναφέρεται στη διάταξη, θα έχει μάλιστα και αναδρομική ισχύ (από 1-1-2022).

Έτσι 120.000 περίπου απόστρατοι Ξηράς, Ναυτικού και Αεροπορίας θα λάβουν αναδρομικά ποσά μερίσματος για 12 μήνες, με το μηνιαίο όφελος να ανέρχεται από 10 έως 90 €. Οι αυξήσεις για τους απόστρατους σε μηνιαία βάση θα διαμορφωθεί

ανάλογα με το ποσό μερίσματος, τον βαθμό και το ποσοστό μείωσης που είχαν από τον ν. 4093/2012 και ειδικότερα:

-Αύξηση από 12-87 € τον μήνα για τα μερίσματα και το ειδικό βοήθημα (ΕΚΟΕΜΝ) του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού.

-Αύξηση από 10-75 € τον μήνα για τα μερίσματα και το ειδικό βοήθημα (ΕΚΟΕΜΣ) του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και

-Αύξηση από 14-89 € τον μήνα για τα μερίσματα και το ειδικό βοήθημα (ΕΚΟΕΜΑ) του Μετοχικού Ταμείου Αεροπορίας.

19.Αύξηση των συντάξεων, μερισμάτων και εφάπαξ των ενστόλων με βάση το Π.Δ. 93/2020

Τη μεγαλύτερη αύξηση θα έχουν από 1-1-2023 όσοι αποχωρήσουν από την Υπηρεσία με 36-40 έτη. Με βάση το Π.Δ. 93/2020 (ΦΕΚ Α' 219) και τον νόμο Βρούτση 4670/2020, για κάθε έτος ασφάλισης μεταξύ 36-40, η ετήσια αύξηση θα έχει προσαύξηση 2,55% ανά έτος.

20.Αύξηση από 1-1-2023 του ανώτατου ορίου (πλαφόν) των κύριων συντάξεων (μίας ή αθροίσματος κυρίων συντάξεων)

Από 1-1-2023 αυξάνεται το πλαφόν των κύριων συντάξεων μίας ή περισσότερων συντάξεων από τα 4.608 € μεικτά (12 μήνες X 384 €) στα 4.965,12 € μεικτά (12 μήνες X 413,76 €).

Με το άρθρο 120 του ν. 4623/2019 (ΦΕΚ Α' 134) η σημερινή κυβέρνηση θέσπισε νέο ανώτατο όριο μηνιαίας κύριας σύνταξης (ή αθροίσματος συντάξεων) που χορηγούνται αποκλειστικά από τον ΕΦΚΑ.

Ως ανώτατο όριο μηνιαίας κύριας σύνταξης (ή περισσότερων συντάξεων), με τη νεώτερη αυτή νομοθετική παρέμβαση, ορίστηκε το ακαθάριστο ποσό υπολογιζόμενο στο δωδεκαπλάσιο της πλήρους εθνικής σύνταξης (384 €) της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, που αντιστοιχεί σε 20 χρόνια ασφάλισης. Το ανώτατο όριο μηνιαίας κύριας σύνταξης, που καθορίστηκε κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4623/2019, ήταν **4.608 €** (12 μήνες X 384 €) μεικτά.

Από 1-1-2023 και σε εφαρμογή της πιο πάνω ρύθμισης, λόγω της αύξησης της εθνικής σύνταξης για 20 έτη ασφάλισης από 384 € σε 413,76 € μεικτά, το πλαφόν

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

από μία ή από άθροισμα συντάξεων ανέρχεται στα **4.965,12** (413,76 € X 12 μήνες) ευρώ. Βεβαίως το τελικό καθαρό (εισπρακτέο) ποσό θα είναι **2.703,53** όπως έχουμε με παραδείγματα αποδείξει σε προηγούμενη ανάλυσή μας (Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλο 35).

Έτσι το νέο καθαρό ποσό από 1-1-2023 θα διαμορφωθεί σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Αρχική σύνταξη 4.965,12 € (μεικτά)

	Μείωση	Εναπομείνασα σύνταξη
1.Εισφορά υπέρ ΕΑΣ (ΑΚΑΓΕ) ποσοστού 14%	695,11	4.270,00
2.Εισφορά υπέρ υγείας (ΕΟΠΥΥ) ποσοστού 6%	256,20	4.013,80
3.Αποδιδόμενος φόρος 44% (μετά την αφαίρεση του αφορολόγητου ποσού 777€ και διαίρεση κατά μήνα)	1.091,07 (13.092,86 ΔΙΑ 12)	2.922,73
4.Έκτακτη Εισφορά Αλληλεγγύης 7,5%	219,20	2.703,53 ΤΕΛΙΚΗ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
Συνολικές μειώσεις	2.261,58 ή 45,54%!!	

21. Αύξηση και πλαφόν σε όλες τις επικουρικές συντάξεις («παλαιές» και νέες) από 1-1-2023

Από 1-1-2023 τίθεται πλαφόν σε όλες τις επικουρικές συντάξεις στο ύψος των 1.382,40 €, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 4997/2022 που ορίζει ότι:

«1. Στο άρθρο 120 του ν. 4623/2019 (Α' 134), περί του προσδιορισμού του ακαθαρίστου συνολικού ποσού της μηνιαίας κύριας σύνταξης, προστίθεται παρ. 4, ως εξής: «4. Το συνολικό ακαθάριστο ποσό κάθε μηνιαίας επικουρικής σύνταξης ή περισσότερων της μίας επικουρικών συντάξεων λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, οι οποίες χορηγούνται από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α. και εφόσον μέρος του χρόνου ασφάλισης διανύθηκε ή ανάγεται έως και τις 31.12.2014, ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στα έξι εικοστά (6/20) του ανώτατου ορίου που προβλέπεται στην παρ. 1 για τις κύριες συντάξεις. Το ανώτατο όριο του πρώτου εδαφίου καταλαμβάνει και τις κάθε είδους προσαυξήσεις της σύνταξης ή των συντάξεων.»

2. Το όριο της παρ. 1 εφαρμόζεται για τις επικουρικές συντάξεις που καταβάλλονται ή για τις οποίες εκδίδεται πράξη απονομής σύνταξης από την πρώτη μέρα του επόμενου μήνα της έναρξης ισχύος του παρόντος, ανεξαρτήτως του χρόνου που υποβλήθηκε η αίτηση συνταξιοδότησης ή εκδόθηκε η πράξη απονομής σύνταξης. Ποσά που έχουν καταβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος και υπερβαίνουν το όριο της παρ. 1 δεν αναζητούνται.».

Η νέα διάταξη αφορά τις επικουρικές συντάξεις 3-4 Ταμείων που είχαν κοινωνικούς πόρους και μέχρι το 2015 που αυτοί καταργήθηκαν (βλ. σημείο 7 της ανάλυσής μας στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλο 46).

Σύμφωνα με τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω, το ανώτατο όριο για τις επικουρικές συντάξεις, που έως 31-12-2022 ανερχόταν σε 1.382,40 €, αυξάνεται από 1-1-2023 σε 1.489,54 €.

22. Αύξηση της σύνταξης λόγω κατάργησης της ειδικής εισφοράς 1% υπέρ του πρώην ΤΠΔΥ

Με το άρθρο 84 του ν. 4997/2022 καταργήθηκε από της δημοσίευσης του νόμου (25-11-2022) η ειδική εισφορά της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 (ΦΕΚ Α' 152), που κατέβαλαν οι ασφαλισμένοι στο Ταμείο Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ) υπέρ αυτού.

Η εισφορά αυτή είχε καθοριστεί σε ποσοστό 1% επί των τακτικών αποδοχών, πρόσθετων αμοιβών και αποζημιώσεων για όλους τους δημοσίους υπαλλήλους, αλλά δεν είχε ανταποδοτικότητα για τα χρόνια που καταβαλλόταν. Τώρα, όμως, η κατάργηση της παρακράτησης αυτής (εισφορά υπέρ ΤΠΔΥ ύψους 1%) επιβάλλεται να συνυπολογιστεί προκειμένου να αυξηθούν τα εφάπαξ που χορηγήθηκαν σε αυτούς που την κατέβαλλαν.

23. Αύξηση της σύνταξης λόγω της κατάργησης της παρακράτησης Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης (άρθρου 29 του ν. 3986/2011)

Με το άρθρο 177 του ν. 4972/2022 (ΦΕΚ Α' 181) με τίτλο «Διεύρυνση απαλλαγών από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης για το φορολογικό έτος 2022 και κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για όλα τα εισοδήματα για το

φορολογικό έτος 2023 και εφεξής - Τροποποίηση παρ. 74 άρθρου 72 ν. 4172/2013» ορίστηκε ότι:

«Η παρ. 74 του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) τροποποιείται α) στο πρώτο εδάφιο ως προς τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των απαλλαγών από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης για το φορολογικό έτος 2022, β) με την προσθήκη τρίτου εδαφίου για την κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για όλα τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η.1.2023 και μετά, και η παρ. 74 διαμορφώνεται ως εξής: «74. Για το φορολογικό έτος 2022 απαλλάσσονται από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α τα εισοδήματα που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, με εξαίρεση τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία στον δημόσιο τομέα και τις συντάξεις. Αν το εισόδημα προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 34, η απαλλαγή της παρούσας παρέχεται εφόσον για τα δύο (2) προηγούμενα φορολογικά έτη δεν έτυχε εφαρμογής ο εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας σύμφωνα με τα άρθρα 30, 31, 32, 33 και 34. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α καταργείται για όλα τα εισοδήματα του άρθρου αυτού που αποκτώνται από την 1η.1.2023 και εφεξής.»».

Συνεπώς, από 1-1-2023 καταργείται η παρακράτηση της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/2011 που εφαρμόζεται στους φορολογουμένους - συνταξιούχους με εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ. Επομένως, δεν θα παρακρατείται πλέον από τον e-ΕΦΚΑ το ανωτέρω ποσό, αυξάνοντας το καθαρό μετά φόρων ποσό σύνταξης των δικαιούχων.

Ωστόσο, συνεχίζεται η παρακράτηση της ΕΑΣ στις κύριες συντάξεις άνω των 1.000 € (μεικτά) και στις επικουρικές άνω των 300 € (μεικτά), όπως αναλύουμε παρακάτω.

Σημείωση: Δυστυχώς, το επίδομα συνταξιούχων του Δημοσίου του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007 και το εξωιδρυματικό επίδομα του e-ΕΦΚΑ (άρθρο 42 του ν. 1140/1981) δεν αυξάνονται.

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του π.δ. 169/2007 «*Επίδομα νόσου και ανικανότητας: 1. Στους πολιτικούς υπαλλήλους και στρατιωτικούς γενικά που δικαιούνται σύνταξη από πάθημα το οποίο προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, παρέχεται μαζί με τη σύνταξη μηνιαίο προσωπικό και*

αμεταβίβαστο επίδομα ανάλογα με τον από το πάθημα βαθμό μείωσης της ικανότητας για εργασία, το οποίο υπολογίζεται στο μηνιαίο βασικό μισθό του λοχαγού, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, σύμφωνα με τα παρακάτω: (...). Έτσι, το επίδομα του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007 δεν αυξάνεται με βάση τον συντελεστή αύξησης συντάξεων, καθώς ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται ο βασικός μισθός λοχαγού.

Εξάλλου, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 6 του ν.4051/2012 (ΦΕΚ Α' 40) «6. Το καταβαλλόμενο ποσό του εξωιδρυματικού επιδόματος των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, (...) υπολογίζονται με το ποσό που αντιστοιχεί στο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη της 31.12.2011.». Έτσι, το εξωιδρυματικό επίδομα που χορηγεί ο e-ΕΦΚΑ δεν αυξάνεται με τον συντελεστή αύξησης συντάξεων, καθώς ως βάση υπολογισμού λαμβάνει το ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί την 31-12-2011.

Γ. ΕΠΤΑ (7) ΜΕΤΡΑ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΤΟ 2023

1.Το 2023 θα υπάρξει περαιτέρω μείωση του εφάπαξ δημοσίων υπαλλήλων-στρατιωτικών-ιδιωτικού τομέα (όπου χορηγείται)

Με το άρθρο 31 ν. 4870/2020 (νόμος Βρούτση) και το άρθρο 35 του ν. 4387/2016 (νόμος Κατρούγκαλου), από 1-1-2014 και για όλα τα επόμενα χρόνια και μέχρι τη συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου, καταργήθηκε η ανταποδοτικότητα του εφάπαξ. Συνεπώς, για κάθε έτος μετά το 2014, θα καταβάλλονται μόνο άτοκες οι εισφορές!

Η μείωση τού εφάπαξ ανέρχεται έως και 500 € για κάθε έτος από το 2014 και μέχρι το έτος συνταξιοδότησης. Είναι γεγονός ότι και ο λόγος αυτός συνετέλεσε στη

μαζική συνταξιοδότηση πολλών εργαζομένων τα τελευταία χρόνια, κυρίως το 2021 και το 2022.

Χαρακτηριστική είναι η υπ' αριθ. Φ80020/ΟΙΚ.12029/Δ16/310/29-4-2020 Υπουργική Απόφαση, που ενημερώνει Υπηρεσίες και ασφαλισμένους για τη μεγάλη κατ'έτος μείωση τού εφάπαξ από 1-1-2014!!

Έτσι, σύμφωνα με τον ισχύοντα σήμερα νόμο Βρούτση (που διατήρησε σε ισχύ την απαράδεκτη διάταξη του νόμου Κατρούγκαλου), το εφάπαξ ενός υπαλλήλου-στρατιωτικού-ιδιωτικού υπαλλήλου που συνταξιοδοτήθηκε το 2022, αποτελείται από δύο ξεχωριστά τμήματα:

α) ένα τμήμα για τα έτη μέχρι 31-12-2013 που είναι το ανταποδοτικό (μέχρι και το 2013 υπολογίζεται με το 60% τού μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών της πενταετίας 2009-2013 επί τα έτη ασφάλισης έως το 2013) και

β) ένα τμήμα για τα έτη από το 2014 έως το 2022 (έτος συνταξιοδότησης), που αποτελείται μόνο από τις εισφορές τής περιόδου 2014-2022 χωρίς τόκο!!

Οι μεγάλοι χαμένοι των νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση είναι όσοι έχουν λίγα χρόνια ασφάλισης πριν το 2014 και τα περισσότερα μετά το 2014!

Είναι αυτονόητο ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία (νόμοι Κατρούγκαλου-Βρούτση), όσοι εργαζόμενοι εισήλθαν στην αγορά εργασίας μετά την 1-1-2014, θα λάβουν ως εφάπαξ ΜΟΝΟ τις εισφορές που έχουν καταβάλλει και μάλιστα άτοκα!!

2. Το 2023 οι συνταξιούχοι θα χάσουν σχεδόν 1 δις € από την εισφορά υπέρ ΕΑΣ (μείωση 3%-14%) για όλες τις κύριες συντάξεις από 1.400 € (μεικτά) και άνω και για όλες τις επικουρικές από 300 € (μεικτά) και άνω (μείωση 3%-10%)

Με θλίψη εντοπίσαμε στη σελ. 160 της Εισηγητικής Έκθεσης του κρατικού προϋπολογισμού για το 2023 και στον Πίνακα 3.20 ότι η βασική πηγή εσόδων για τον προϋπολογισμό του ΑΚΑΓΕ θα προέρχεται και το 2023 (όπως και τα προηγούμενα χρόνια) από την παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ν. 3865/2010, 3986/2011, 4002/2011), την οποία η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αρχικά είχε κρίνει αντισυνταγματική με τις αποφάσεις 244/2017 και 504/2021, ενώ με τη νεώτερη απόφασή της 1477/2021 την έκρινε συνταγματική από 1-1-2019.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Συγκεκριμένα για το 2023 προβλέπεται τα βασικά έσοδα του προϋπολογισμού για το ΑΚΑΓΕ (που ιδρύθηκε με το άρθρο 149 του ν. 3655/2008) να προέλθουν από την παρακράτηση υπέρ ΕΑΣ από τους συνταξιούχους που έχουν κύρια σύνταξη 1.400 € (μεικτά) και άνω και επικουρική 300 € (μεικτά) και άνω.

Παραθέτουμε τον άκρως αποκαλυπτικό Πίνακα 3.20 (σελίδα 160) της Εισηγητικής Έκθεσης του Υπουργείου Οικονομικών για τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2023 αναφορικά με τον προϋπολογισμό του ΑΚΑΓΕ.

Πίνακας 3.20.: Προϋπολογισμός ΑΚΑΓΕ (σε εκατ. ευρώ)		
	2022 Εκτιμήσεις	2023 Προβλέψεις
Έσοδα	1.584	1.702
Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων (κύρια σύνταξη)	326	356
Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων (επικουρική σύνταξη)	120	120
Έσοδα από τόκους και προσόδους κινητών αξιών	170	180
Μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό (ν. 4254/2014)	583	681
Μεταβιβάσεις από ΟΚΑ (ν. 4585/2018)	385	365
Δαπάνες	0	0
Ισοζύγιο κατά ΕΣΑ	1.584	1.702

Ως γνωστόν, με το άρθρο 38 του ν. 3863/2010 θεσπίστηκε η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) για όλες τις κύριες συντάξεις που υπερέβαιναν το ποσό των 1.400 ευρώ (μεικτά). Ειδικότερα, με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 2 (παρ. 9) του ν. 4024/2011 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 (παρ. 4) του ν. 4075/2012 και το άρθρο 29 (παρ. 2 και 3) του ν. 4325/2015, ορίστηκε ότι:

α) από 1.8.2010 θεσπίζεται Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων η οποία τηρείται σε Λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών, σκοπός του οποίου είναι, μέχρι τις 31.12.2018, η κάλυψη ελλειμμάτων των κλάδων κύριας σύνταξης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης καθώς και η χρηματοδότηση του Προγράμματος «Πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας συνταξιούχων (παρ. 1).

β) Η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης από τις συντάξεις κύριας ασφάλισης των συνταξιούχων του Δημοσίου, ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και καθορίζεται α. Για συντάξεις από 1.400,01 €

έως 1.700,00 €, ποσοστό 3%. β. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.000,00 €, ποσοστό 6%. γ. Για συντάξεις από 2.000,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 7%. δ. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.600,00 €, ποσοστό 9%. ε. Για συντάξεις από 2.600,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 10%. στ. Για συντάξεις από 2.900,01 € έως 3.200,00 €, ποσοστό 12%. ζ. Για συντάξεις από 3.200,01 € έως 3.500,00 €, ποσοστό 13%. η. Για συντάξεις από 3.500,01 € και άνω, ποσοστό 14% (παρ. 2, όπως τα ποσοστά αναπροσαρμόστηκαν με το άρθρο 44 του ν. 3986/2011).

Εξάλλου με το άρθρο 44 παρ. 13α και 13β του ν. 3986/2011 (ΦΕΚ Α' 152) θεσπίστηκε η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) επί όλων των επικουρικών συντάξεων που υπερέβαιναν τα 300 ευρώ μεικτά. Συγκεκριμένα η διάταξη αυτή ανέφερε:

«13.α) Από 1.9.2011 θεσπίζεται Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης, η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ.), το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ν. 3655/2008 (Α' 58). Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων φορέων και κλάδων επικουρικής σύνταξης.

β) Η Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης των συνταξιούχων των φορέων επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας όλων των Υπουργείων, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), τα οποία χορηγούν επικουρικές συντάξεις, δυνάμει ασφάλισης η οποία έχει χωρήσει σε υποκατάσταση υποχρεωτικής ασφάλισης σε Φ.Κ.Α.. Η εισφορά υπολογίζεται στο συνολικό ποσό της σύνταξης και καθορίζεται ως εξής:

- i. Για συντάξεις από 300,01 € έως 350,00 €, ποσοστό 3%*
- ii. Για συντάξεις από 350,01 € έως 400,00 €, ποσοστό 4%*
- iii. Για συντάξεις από 400,01 € έως 450,00 €, ποσοστό 5%*
- iv. Για συντάξεις από 450,01 € έως 500,00 €, ποσοστό 6%*
- v. Για συντάξεις από 500,01 € έως 550,00 €, ποσοστό 7%*
- vi. Για συντάξεις από 550,01 € έως 600,00 €, ποσοστό 8%*
- vii. Για συντάξεις από 600,01 € έως 650,00 €, ποσοστό 9%*
- viii. Για συντάξεις από 650,01 € και άνω, ποσοστό 10%.».*

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ΕΝΥΠΕΚΚ, οι συνολικές απώλειες από το 2010 μέχρι και σήμερα από τις περικοπές υπέρ ΕΑΣ των κύριων και επικουρικών συντάξεων -όπου υπερέβαιναν οι μιν κύριες τα 1.400 ευρώ μεικτά, οι δε επικουρικές τα 300 ευρώ μεικτά-, ξεπερνούν τα 6 δις ευρώ. Ο μέσος όρος των περικοπών για κάθε συνταξιούχο ή τους κληρονόμους του ανέρχεται στο ποσό των 30.000 ευρώ.

3. Πάνω από 5 δις € θα χάσουν οι συνταξιούχοι το 2023 από την παρακράτηση της εισφοράς 6% υπέρ υγείας (υπέρ ΕΟΠΥΥ)

Όπως έχουμε και άλλοτε αναφέρει, από το «χαράτσι» που επέβαλε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και διατήρησε η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ, κατά την περίοδο 2016-2022, έχουν εισπραχθεί πάνω από 30 δις € από τους συνταξιούχους ή τους κληρονόμους τους και μέχρι το τέλος του 2023 θα ξεπεράσουν τα 35 δις €.

Αποκαλυπτικά είναι και τα όσα περιλαμβάνονται στις Εισηγητικές Εκθέσεις των κρατικών προϋπολογισμών για τα έτη 2016-2022, όπου φαίνεται αδιαμφισβήτητα ότι η επιβολή της μηνιαίας εισφοράς 6% σε 5 εκατ. συνταξιοδοτικές παροχές (κύριες, επικουρικές κ.ά.) κόστισε στους συνταξιούχους, κατά την περίοδο 2016-2022, περίπου 30 δις €. Το ποσό αυτό αποτελεί το 90% και πλέον των ετήσιων εσόδων του ΕΟΠΥΥ, σύμφωνα με την από 6-8-2022 ανάλυση και τους σχετικούς πίνακες της ΕΝΥΠΕΚΚ.

Επομένως, είναι φυσικό, το ψηφισμένο από τον ΣΥΡΙΖΑ (άρθρο 44 ν.4387/2016) και επαναψηφισμένο από τη ΝΔ (άρθρο 39 ν.4670/2020) ισόβιο «χαράτσι»-«εισφορά» 6% υπέρ υγείας να συμπεριληφθεί και στον κρατικό προϋπολογισμό τού έτους 2023.

Αποκαλυπτικός είναι ο Πίνακας 3.23 του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023 (σελ. 168) που ψηφίστηκε πρόσφατα:

γ) ΕΟΠΥΥ		
Εσοδα	6.400	6.384
Ασφαλιστικές εισφορές	4.891	5.054
Ρύθμιση οφειλών	274	271
Μεταβιβάσεις από φορείς κοινωνικής ασφάλισης	150	130
Μεταβιβάσεις από τακτικό προϋπολογισμό	650	501
Μεταβιβάσεις από ΠΔΕ	85	75
Απόδοση περιουσίας	70	70
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	260	263
Λοιπά έσοδα	20	20

Από τον ανωτέρω Πίνακα προκύπτει ότι 2.500.000 συνταξιούχοι θα καταβάλλουν, για 5.000.000 συνταξιοδοτικές παροχές όλων των κατηγοριών, για το έτος 2023 σχεδόν 5,5 δις € στον ΕΟΠΥΥ, σε εφαρμογή της υποχρεωτικής εισφοράς «υπέρ υγείας» των νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση.

Από το σύνολο των στοιχείων που παραθέσαμε προκύπτει ότι ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2023, που συζητήθηκε και ψηφίστηκε στις 17-12-2022, είναι συνταξιοκτόνος, αφού μόνο από τις δύο προηγούμενες εισφορές (υπέρ ΕΑΣ και υπέρ ΕΟΠΥΥ) οι συνταξιούχοι θα απωλέσουν πάνω από 6 δις €.

Στην ουσία οι συνταξιούχοι με αυτές τις εισφορές-παρακρατήσεις χρηματοδοτούν οι ίδιοι τον ΕΟΠΥΥ και τον ΑΚΑΓΕ. Με τον προϋπολογισμό για το 2023 ληλατούνται οι χαμηλές -μετά από επανειλημμένες περικοπές- συντάξεις και οι συνταξιούχοι καλούνται να συντηρήσουν δομές και λειτουργίες που ανήκουν απευθείας στο κράτος.

4. 389 εκατ. € λιγότερα θα δοθούν στους συνταξιούχους το 2023 για προνοιακές παροχές σύμφωνα με τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2023

Μειωμένες δαπάνες για προνοιακές παροχές προς τους συνταξιούχους κατά 389 εκατ. € θα έχουμε το 2023, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 3.23 (σελίδα 168) της Εισηγητικής Έκθεσης για τον κρατικό προϋπολογισμό 2023, αφού οι προνοιακές παροχές ανήλθαν το 2022 σε 1.413 εκατ. €, ενώ το 2023 θα μειωθούν στα 1.024 εκατ. €, δηλαδή κατά 389 εκατ. €.

5.Χωρίς την αύξηση του 7,75% οι προσυνταξιοδοτικές παροχές των συνταξιούχων που προέρχονται από τις Τράπεζες

Δυστυχώς, με τη νομοθετική ρύθμιση της κυβέρνησης (άρθρο 18 ν. 4997/2022) για την αύξηση κατά 7,75% ΜΟΝΟ για τις κύριες συντάξεις, οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν σύνταξη με προσυνταξιοδοτικό καθεστώς θα λάβουν την αύξηση του ποσοστού 7,75% από 1-1-2023 ΜΟΝΟ για το τμήμα της κύριας σύνταξης και όχι για το τμήμα της προσυνταξιοδοτικής παροχής.

Αυτό σημαίνει ότι όσοι συνταξιούχοι που προέρχονται από τις Τράπεζες έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας για να λάβουν ή λαμβάνουν ήδη κύρια σύνταξη με έναρξη καταβολής μέχρι 31-12-2022 από τον ε-ΕΦΚΑ, θα λάβουν αύξηση 7,75%

ΜΟΝΟ στο τμήμα της κύριας σύνταξης (του e-ΕΦΚΑ) και όχι για το «συμπλήρωμα» (όπως κακώς χαρακτηρίζεται η προσυνταξιοδοτική παροχή).

6. Χωρίς αυξήσεις το 2023 οι επικουρικές συντάξεις

Οι επικουρικές συντάξεις δεν θα λάβουν την αύξηση του 7,75% από 1-1-2023. Με απόφαση της κυβέρνησης, δυστυχώς, δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 18 του ν. 4997/2022. Οι επικουρικές συντάξεις δεν περιλαμβάνονται ούτε στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, αλλά αναπροσαρμόζονται με βάση ειδικό μηχανισμό που προβλέπεται στο άρθρο 6 της υπ' αριθ. 17537/989/6-5-2020 απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Καθορισμός των τεχνικών παραμέτρων σχετικά με τις παροχές του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.ΚΑ.» (ΦΕΚ Β' 1887).

Έτσι οι επικουρικές συντάξεις, που υπέστησαν μείωση κατά μέσο όρο 60-70% για 13^η χρονιά, παραμένουν στα ίδια χαμηλά επίπεδα, χωρίς καμία αύξηση ούτε το 2023!!

7. Εκτός συνταξίμων αποδοχών ΚΑΙ το 2023 η προσωπική διαφορά των δημοσίων υπαλλήλων. Περαιτέρω μείωση των νέων συντάξεων των δ.υ.

Με τη διάταξη του άρθρου 27 παρ. 1 του ν. 4354/2015 (ΦΕΚ Α' 176) προβλέφθηκε ότι σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους, στους οποίους από την εφαρμογή των διατάξεων του Ενιαίου Μισθολογίου προκύπτει βασικός μισθός ή τακτικές μηνιαίες αποδοχές χαμηλότερες από τις καταβαλλόμενες στις 31-12-2015, τότε η διαφορά διατηρείται ως προσωπική.

Εξάλλου με τη διάταξη του άρθρου 155 του ν. 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74), που αναφέρεται σε όλα τα Ειδικά Μισθολόγια, συμπεριλαμβανομένων και των Σωμάτων Ασφαλείας, ορίζεται ότι: «Αν από τις ρυθμίσεις των διατάξεων του νόμου αυτού προκύπτουν τακτικές μηνιαίες αποδοχές χαμηλότερες από αυτές που δικαιούταν ο λειτουργός ή υπάλληλος στις 31-12-2016, η διαφορά διατηρείται ως προσωπική».

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. Φ.10042/οικ.15161/349/16-4-2020 εγκύκλιο του υπουργού Εργασίας κ.Ιωάννη Βρούτση που αναφέρεται στο άρθρο 23 του ν. 4670/2020, στις συντάξιμες αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων στους οποίους έχει εφαρμογή το Ενιαίο Μισθολόγιο, καθώς και σ'αυτές των υπαγομένων στα Ειδικά

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Μισθολόγια (συμπεριλαμβανομένων και των ενστόλων) ΔΕΝ θα συμπεριλαμβάνεται εφεξής η προσωπική διαφορά.

Συγκεκριμένα η υπ' αριθ. πρωτ. Φ.10042/οικ.15161/349/16-4-2020 εγκύκλιος του υπουργού Εργασίας αναφέρει:

«Σε ό,τι αφορά τις συντάξιμες αποδοχές των ανωτέρω προσώπων, αναφέρουμε τα ακόλουθα:

Από 1.1.2017, για τους αμειβόμενους με τις διατάξεις του ενιαίου μισθολογίου (ν.4354/2015) και ειδικότερα για τους παλαιούς (έως 31-12-1992) ασφαλισμένους, ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται αυτές επί των οποίων καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές για κύρια σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 1 και 59 παρ. 2 του Π.Δ. 169/2007.

Για τους νέους (από 1-1-1993) ασφαλισμένους, ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται αυτές επί των οποίων καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με το αρ. 17 παρ. 1 του ν. 2084/1992, δηλαδή οι τακτικά καταβαλλόμενες αποδοχές τους.

Για τους αμειβόμενους με τις διατάξεις του ειδικού μισθολογίου (ν.4472/2017), από 1.1.2017, οι συντάξιμες αποδοχές των με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου υπαλλήλων, ανεξάρτητα εάν ανήκουν στην κατηγορία των «παλαιών» ή «νέων» ασφαλισμένων, προσδιορίζονται ρητώς στις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.4488/2017 και είναι οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της παρ.10 του άρθρου 153 του ν.4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155 του ίδιου νόμου.».

Μετά από αυτά, γίνεται κατανοητό ότι η σχετική εγκύκλιος, ερμηνεύοντας το άρθρο 23 του ν. 4670/2020, εξαιρεί την προσωπική διαφορά από τις συντάξιμες αποδοχές, απαλλάσσοντας το κράτος από την καταβολή των αντίστοιχων εισφορών υπέρ της προσωπικής διαφοράς που κατέβαλαν οι δικαιούχοι. Έτσι, αφού η προσωπική διαφορά εφεξής ΔΕΝ θα περιλαμβάνεται στις συντάξιμες αποδοχές, οι νέοι συνταξιούχοι δημόσιοι υπάλληλοι και οι ένστολοι θα έχουν σαφώς χαμηλότερες συντάξεις! Όσο μεγαλύτερη είναι η προσωπική διαφορά, τόσο περισσότερο θα μειώνεται και η σύνταξη του δικαιούχου. Δηλαδή η μείωση των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων και των ενστόλων, όλων των υπαγομένων στο Ενιαίο Μισθολόγιο αλλά και σε Ειδικά Μισθολόγια, θα είναι ίση δηλαδή με την προσωπική διαφορά εκάστου!

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Η ΕΝΥΠΕΚΚ καλεί την κυβέρνηση να καταργήσει τη σχετική διάταξη του ν. 4670/2020, να ακυρώσει τη σχετική εγκύκλιο και να αναδεχθεί εφεξής και αναδρομικά το κράτος την υποχρέωση να καταβάλει εισφορές και επί του αντίστοιχου ποσού της προσωπικής διαφοράς.

Δ. ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ ΣΕ ΠΕΝΤΕ (5) ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

1.Την 1-1-2023 χορηγείται η 4^η δόση επανυπολογισμού στους «παλαιούς» συνταξιούχους

Την 1-1-2023 χορηγείται σε 243.000 «παλαιούς» συνταξιούχους (πριν 12-5-2016), με 30 χρόνια ασφαλιστικού βίου και άνω, η 4^η δόση επανυπολογισμού των συντάξεων.

Αυτό είχε αποφασιστεί με τις υπ' αριθ. 1889-1891/2019 αποφάσεις του ΣΤΕ, που έκριναν αντισυνταγματικά τα ποσοστά αναπλήρωσης του ν. 4387/2016 και νομοθέτησε (ως όφειλε) ο νόμος Βρούτση 4670/2020. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 23 του ν. 4670/2020 όρισε νέα ποσοστά αναπλήρωσης, με αύξηση μόνο για όσους έχουν 30 χρόνια ασφαλιστικού βίου και «τιμωρώντας» όσους έχουν λιγότερα. Ειδικότερα:

Παρά τα αντιθέτως διακηρυττόμενα, ο νόμος Βρούτση 4670/2020 θέσπισε ένα σύστημα «νόθας» ανταποδοτικότητας των κύριων συντάξεων παραβιάζοντας και τις υπ' αριθ. 1889-1891/2019 αποφάσεις τής Ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας, που έκριναν τα ποσοστά αναπλήρωσης του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016 ως αντισυνταγματικά.

Πράγματι η νέα ανταποδοτικότητα του ν. 4670/2020 για τις κύριες συντάξεις δεν είναι αμιγής, αφού:

α)η σχέση εισφορών-παροχών κινείται για όλους σε απαράδεκτα χαμηλά επίπεδα,

β)«τιμωρεί» παράνομα και απαράδεκτα όσους ασφαλισμένους δεν μπόρεσαν (ή δεν θα μπορέσουν στο μέλλον) να ξεπεράσουν 30 χρόνια πλήρους ασφάλισης (ή 9.000 ΗΑ). Το «πάγωμα» των ποσοστών αναπλήρωσης και του ύψους των συντάξεων για το 75% των σημερινών και μελλοντικών συνταξιούχων (με ασφάλιση έως 30 χρόνια ή 9.000 ΗΑ) αποτελεί στην ουσία μόνιμο μηχανισμό μείωσης των συντάξεων και

γ)«τιμωρεί», κατά παράβαση της αρχής ανταποδοτικότητας και

αναλογικότητας, όσους έχουν πάνω από 41 έτη ασφάλισης και κυρίως όσους έχουν πάνω από 45 έτη, με ελάχιστες μόνο εξαιρέσεις. Συνιστά ταυτόχρονα ευθεία παραβίαση του σκεπτικού και του διατακτικού των υπ' αριθ. 1889-1891/2019 αποφάσεων ΟΛΣΤΕ, τις οποίες η κυβέρνηση απαρέγκλιτα όφειλε να εφαρμόσει.

2.Καταβολή αναδρομικών 11μήνου στους 250-300.000 συνταξιούχους που είχαν ασκήσει αγωγή έως 30-7-2020, όπως αποφάνθηκε η απόφαση ΟΛΣΤΕ

Πράγματι, τα οκτώ (8) βασικά σημεία των αποφάσεων της Ολομέλειας του ΣΤΕ (1403-1407/2022 ΟΛΣΤΕ) που έφεραν και νέες μεγάλες ανατροπές αναφορικά με τα αναδρομικά του 11μήνου, είναι τα εξής:

1) Η πιλοτική δίκη αφορά αποκλειστικά και «μόνο τους διαδίκους της συγκεκριμένης δίκης, τους αρχικούς και τους παρεμβάντες, ενώπιον του ΣΤΕ»!

2) Η δημοσιονομική σταθερότητα τής χώρας προέχει έναντι πάντων!

3) Πρέπει να καλυφθούν οι οικονομικές ανάγκες τής χώρας στους τομείς τής υγείας, της άμυνας και της διαχείρισης μεταναστατευτικών και προσφυγικών ροών.

4) Η κατάργηση γεγεννημένων αξιώσεων μετά τη δημοσίευση του ν. 4174/31-7-2020 είναι συμβατή με το Σύνταγμα!

5) ΔΕΝ δικαιούνται αναδρομικά 11μήνου όσοι δεν έχουν ασκήσει αγωγή μέχρι 31-7-2020 (δημοσίευση του ν. 4174/2020)!

6) ΔΕΝ παραβιάστηκαν θεμελιωμένα περιουσιακά δικαιώματα των συνταξιούχων με τον ν. 4174/2020!

7) ΔΕΝ παραβιάστηκαν οι διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη!

8) Τα Σωματεία των Συνταξιούχων που παραστάθηκαν ΔΕΝ εκπροσωπούν τα περιουσιακά δικαιώματα των φυσικών προσώπων-μελών τους!

Έτσι, από τα αναδρομικά των 84 μηνών (12 μήνες επί 7 έτη για την περίοδο 2012-2018) που επιδίκασαν οι ιστορικές αποφάσεις του 2015 (2287-2288/2015), φτάσαμε στα αναδρομικά των 11 μηνών με την απόφαση-ανατροπή 1439/2020 ΟΛΣΤΕ (Πρόεδρος Αικ. Σακελλαροπούλου) και τώρα στα αναδρομικά των 11 μηνών ΜΟΝΟ για όσους άσκησαν αγωγές μέχρι 31-7-2020 και ήταν διάδικοι στην «πιλοτική δίκη» ενώπιον του ΣΤΕ στις 15-1-2021!!!

Ήδη ψηφίστηκε η διάταξη του άρθρου 77 του ν. 5001/2022 (ΦΕΚ Α' 227) που επιταχύνει την εκδίκαση των αγωγών (κυρίως στις περιπτώσεις ομοδικίας) με σκοπό

την επιτάχυνση της καταβολής των αναδρομικών 11μήνου σε 250.000 και πλέον συνταξιούχους που άσκησαν αγωγές μέχρι 30-7-2020 προκειμένου να εισπράξουν τα ποσά που δικαιούνται (κεφάλαιο και τόκους) σύμφωνα με τις δικαστικές αποφάσεις.

Συγκεκριμένα, η διάταξη του άρθρου 77 του ν. 5001/2022 αναφέρει: *«Προκειμένου περί απαιτήσεων για κάθε είδους αποδοχές του προσωπικού γενικώς του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας και των λοιπών νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου, έστω και αν βασίζονται σε παράνομες πράξεις ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις, καθώς και διαφορών από απαιτήσεις αμέσως ή εμμέσως ασφαλισμένων κατά των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, εφαρμόζονται οι διατάξεις των δύο προηγούμενων παραγράφων και όταν αντικείμενο της διαφοράς είναι ομοειδείς, έστω και μη ισόποσες, απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που στηρίζονται σε όμοια κατά τα ουσιώδη στοιχεία νομική βάση. Ομοδικία συντρέχει και όταν για τους προσφεύγοντες ή ενάγοντες έχει εκδοθεί μία πράξη με ξεχωριστά για τον καθένα κεφάλαια ή περισσότερες αυτοτελείς για τον καθένα πράξεις. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται η συνδρομή και των προϋποθέσεων της συνάφειας, εκτός από την προϋπόθεση της κατά τόπο αρμοδιότητας του δικαστηρίου ως προς όλες τις πράξεις. Σε περίπτωση ομοδικίας κατά την παρούσα παράγραφο, ο αριθμός των ομοδίκων σε κάθε δικόγραφο δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πενήντα (50).».*

Γι'αυτό η κυβέρνηση καλείται να καταβάλει άμεσα και έντοκα τα αναδρομικά του 11μήνου σε όλους τους συνταξιούχους (250.000-300.000) που είχαν ασκήσει αγωγή και πληρούν το σκεπτικό και το διατακτικό της ανωτέρω απόφασης της Ολομέλειας του ΣΤΕ. Η κυβέρνηση οφείλει επίσης να λάβει πολιτική απόφαση (όπως αναλύουμε σε επόμενο κεφάλαιο) και για τους υπόλοιπους συνταξιούχους (2.000.000 περίπου) που δεν άσκησαν αγωγή και λόγω αποτροπής τους από κυβερνητικά στελέχη που τους διαβεβαίωναν ότι το όποιο θετικό αποτέλεσμα γι'αυτούς που προσέφυγαν θα ισχύει για όλους (και γι'αυτούς που δεν προσέφυγαν).

3.Καταβολή από 1-1-2023 αναδρομικών 4 ετών σε 32.000 συνταξιούχους τραπεζών λόγω καταβολής διπλών εισφορών ασθενείας υπέρ ΤΑΥΤΕΚΩ

Οι τράπεζες για το διάστημα 1-1-2017 έως 31-1-2020 παρακρατούσαν διπλή εισφορά υπέρ ΤΑΥΤΕΚΩ. Ο ΕΦΚΑ έχει ανοίξει ήδη ειδική πλατφόρμα για την υποβολή αίτησης επιστροφής των ποσών που παρακρατήθηκαν με δυνατότητα απαίτησης αναδρομικών για 4 χρόνια (<https://www.efka.gov.gr>).

4.Ολοκλήρωση του επανυπολογισμού και χορήγηση αναδρομικών για 120.000 «παλαιούς» συνταξιούχους, οι συντάξεις των οποίων θεωρούνται από το Υπουργείο Εργασίας «σύνθετες» ή «πολύπλοκες»

Το 2023 (πιθανώς το α' τρίμηνο) σύμφωνα με πρόσφατη διαβεβαίωση του Υπουργείου Εργασίας θα ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός των 120.000 «παλαιών» συντάξεων, των πιο σύνθετων κατά το Υπουργείο Εργασίας που έχει अपαράδεκτα καθυστερήσει.

5.Καταβολή αναδρομικών σε 80.000 «παλαιούς» συνταξιούχους με καθεστώς «παράλληλης» ή «διαδοχικής» ασφάλισης, που έχει अपαράδεκτα καθυστερήσει λόγω απουσίας λογισμικού!

Το α' τρίμηνο του 2023 θα καταβληθούν, όπως διαβεβαίωσε πρόσφατα το Υπουργείο Εργασίας, σε 80.000 «παλαιούς» συνταξιούχους τα αναδρομικά από την «παράλληλη» ή «διαδοχική» ασφάλιση που έχει अपαράδεκτα καθυστερήσει για χρόνια.

Ε. ΕΠΤΑ (7) ΑΛΛΑΓΕΣ-ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

1.Αύξηση από 1-1-2023 των ορίων ηλικίας από 5-12 χρόνια για χιλιάδες ασφαλισμένους (-ες) στον Δημόσιο Τομέα

Την 1-1-2023 χιλιάδες γυναίκες (κυρίως) και άνδρες, ασφαλισμένοι του Δημοσίου, χάνουν οριστικά το δικαίωμα να βγουν στη σύνταξη προ του 62^{ου} έτους ηλικίας! Καλούνται να εργαστούν παραπάνω έως και 7 χρόνια για μειωμένη σύνταξη ή έως και 12 για πλήρη!

Η κυβέρνηση ψήφισε πρόσφατα τη διάταξη του άρθρου 20 του ν. 4997/2022 (ΦΕΚ Α' 219), με την οποία καταργούνται οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις στο Δημόσιο, εφαρμόζοντας πιστά τον νόμο του γ' Μνημονίου της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ (ν. 4336/2015)!!

Ο ΕΦΚΑ μάλιστα εξέδωσε και τη σχετική υπ' αριθ. 38/2022 εγκύκλιο (αριθ.πρωτ. 69901/2-12-2022), με την οποία γνωστοποιεί την κατάργηση του δικαιώματος για πρόωρη έξοδο στη σύνταξη των δημοσίων υπαλλήλων προ του 62^{ου} έτους ηλικίας τους. Εφεξής, από τον γενικό κανόνα εξαιρούνται ελάχιστες μόνο περιπτώσεις (βαρέα, μητέρες-πατέρες-χήροι ανάκτων προς βιοπορισμό τέκνων).

Στη διάταξη του άρθρου 20 του ν. 4997/2022, όπως εξειδικεύεται στην υπ' αριθ. 38/2022 εγκύκλιο του ΕΦΚΑ, προβλέπεται ότι για όσους δημοσίους υπαλλήλους είχαν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους σύνταξης μέχρι το τέλος των ετών 2010, 2011 και 2012 αντίστοιχα, (δηλαδή είχαν, κατά κανόνα, συμπληρωμένη συντάξιμη υπηρεσία 25 χρόνια), το δικαίωμα για τη λήψη μειωμένης σύνταξης κρίνεται εντός του έτους 2022 με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν μέχρι τον ν. 4336/2015. Αν ο υπάλληλος δεν έχει συμπληρώσει μέχρι 31-12-2022 το προβλεπόμενο ηλικιακό όριο για τη λήψη μειωμένης σύνταξης όπως αυτό ίσχυε μέχρι 18-8-2015, τότε δικαιούται να λάβει μειωμένη σύνταξη μόνο όταν συμπληρώσει τα 62 έτη ηλικίας ή πλήρη σύνταξη με τις γενικές προϋποθέσεις.

Ο ΕΦΚΑ μάλιστα στην εγκύκλιο αυτή αναφέρει και τα παρακάτω τρία παραδείγματα:

Παράδειγμα 1^ο: Υπάλληλος νοσοκομείου (άντρας ή γυναίκα), που γεννήθηκε το έτος 1965 και έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα (συμπλήρωση 25ετίας) το έτος 2011, είχε τη δυνατότητα να λάβει μειωμένη σύνταξη στην ηλικία των 56 ετών. Επειδή μέχρι 31-12-2022 έχει συμπληρώσει την ηλικία των 56 ετών, δικαιούται τη λήψη μειωμένης σύνταξης οποτεδήποτε επιθυμεί. Αντίθετα, ο δημόσιος υπάλληλος που έχει γεννηθεί το έτος 1967 και έχει συμπληρώσει τα 25 έτη συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι 31-12-2011, δικαιούται τη λήψη μειωμένης σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας του, δεδομένου ότι την 31-12-2022 δεν έχει συμπληρώσει την ηλικία των 56 ετών.

Παράδειγμα 2^ο: Εκπαιδευτικός (άντρας ή γυναίκα), που γεννήθηκε το έτος 1964 και έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα (συμπλήρωση 25ετίας) το έτος 2012, είχε τη δυνατότητα λήψης μειωμένης σύνταξης στην ηλικία των 58 ετών. Επειδή μέχρι 31-12-2022 έχει συμπληρώσει την ηλικία των 58 ετών, δικαιούται τη λήψη μειωμένης σύνταξης οποτεδήποτε επιθυμεί. Αντίθετα, ο εκπαιδευτικός που έχει γεννηθεί το έτος 1965 και έχει συμπληρώσει 25ετία μέχρι 31-12-2012, δικαιούται τη λήψη μειωμένης σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας του, αφού την 31-12-2022 δεν έχει συμπληρώσει την ηλικία των 58 ετών.

Παράδειγμα 3^ο: Γυναίκα, υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών που γεννήθηκε το έτος 1965 και έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2010, είχε τη δυνατότητα να λάβει μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της. Επειδή μέχρι 31-12-2022 έχει συμπληρώσει την ηλικία των 55 ετών, δικαιούται μειωμένη σύνταξη οποτεδήποτε και μπορεί το δικαίωμα αυτό να το ασκήσει το έτος 2022, 2023 κ.ο.κ. Αντίθετα, αν η ανωτέρω υπάλληλος έχει γεννηθεί το έτος 1970, τότε δικαιούται τη λήψη μειωμένης σύνταξης από το 62ο έτος της ηλικίας, αφού μέχρι 31-12-2022 δεν έχει συμπληρώσει την ηλικία των 55 ετών.

Κατά συνέπεια, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ισχύει εφεξής ο γενικός κανόνας: ή στα 62 έτη με 40 χρόνια ασφάλισης (12.000 ημέρες εργασίας) ή στα 67 έτη με τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης (4.500 ημέρες εργασίας). Η δυνατότητα συνταξιοδότησης με μειωμένη σύνταξη στο 62^ο έτος ηλικίας και με 15 έτη ασφάλισης, εξακολουθεί να υπάρχει.

Από την εξέλιξη αυτή πλήττονται κυρίως οι γυναίκες ασφαλισμένες. Οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, που ίσχυαν για δεκαετίες, τούς παρείχαν την ευκαιρία και

την ασφάλεια τού συνδυασμού τού βιοπορισμού και της μέριμνας για την οικογένεια. Δυστυχώς, τα προσεχή χρόνια, θα οδηγηθούμε σε κατάρρευση των γεννήσεων και σε έκρηξη τού δημογραφικού, όπως πρώτη με έρευνά της απέδειξε η ΕΝΥΠΕΚΚ (βλ. την από 25-3-2021 ανακοίνωση).

Είναι καιρός, έστω και την τελευταία στιγμή, τα κόμματα του μνημονιακού τόξου (που κατήργησαν τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις των γυναικών αλλά και των ανδρών) να ξαναθεσπίσουν σύγχρονο και ευρύ πλαίσιο πρόωρων συνταξιοδοτήσεων για όλους τους ασφαλισμένους και κυρίως για τις γυναίκες.

2.Καταργείται από 1-1-2023 η δυνατότητα για σύνταξη στα 67 έτη με εξαγορά έως 150 ενσήμων (1-6 μήνες).

Τα τελευταία χρόνια χιλιάδες ασφαλισμένοι αδυνατούσαν να συνταξιοδοτηθούν επειδή τους έλειπαν τα έτη ορισμένων μηνών ή ακόμη και ημερών!! Τη λύση, σε θετική κατεύθυνση, έδωσε ο ν. 4921/2022 (ΦΕΚ Α' 75).

Με το άρθρο 53 του ν. 4921/2022 παρασχέθηκε η δυνατότητα σε όσους δεν έχουν εξασφαλίσει τη «θεμελιωτική» 15ετία (4.500 ΗΑ) για να τύχουν σύνταξης στο 67^ο έτος ηλικίας, να μπορούν να εξαγοράσουν μέχρι 6 μήνες (150 έτη) ή να υπαχθούν στην προαιρετική ασφάλιση έως 36 μήνες (3 χρόνια).

Στην πρώτη κατηγορία υπάγονται όσοι ασφαλισμένοι έχουν 14 χρόνια και 6 μήνες ασφαλιστικού βίου (4.350 ΗΑ). Σε αυτούς παρέχεται η δυνατότητα να εξαγοράσουν έως 6 μήνες (150 ΗΑ) για να φτάσουν στον θεμελιωτικό χρόνο συνταξιοδότησης των 15 ετών ή 4.500 ενσήμων.

Η εξαγορά των 150 ενσήμων κοστίζει 20% του νέου κατώτατου μισθού (713 € μεικτά), ήτοι 142,6 € για κάθε μήνα ή 855,60 € για 6 μήνες. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη θα ανέρχεται σε 466,35 €.

Η παρ. 1 του άρθρου 53 ν. 4921/2022 καλύπτει περιπτώσεις ασφαλισμένων σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης που εντάχθηκαν στον e-ΕΦΚΑ, πλην του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), οι οποίοι:

- που συμπληρώνουν το 67ο έτος της ηλικίας τους μέχρι 31-12-2022,
- έχουν διακόψει οριστικά την απασχόληση και την πραγματική ή προαιρετική τους ασφάλιση,
- δεν έχουν υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης,

-δεν έχουν ήδη συνταξιοδοτηθεί από καμία πηγή στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό,

-δεν δικαιούνται σύνταξη από οποιαδήποτε άλλη αιτία σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις των Φορέων που εντάχθηκαν στον e-ΕΦΚΑ ή με διατάξεις που εφαρμόζονται στο Δημόσιο ή την Τράπεζα της Ελλάδος ή από ασφαλιστικούς φορείς του εξωτερικού,

-χρειάζονται 150 ή λιγότερες ΗΑ για να συμπληρώσουν τις ελάχιστες απαιτούμενες 4.500 ημέρες.

Στους ασφαλισμένους που πληρούν σωρευτικά όλες τις παραπάνω προϋποθέσεις, παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής των εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη που αντιστοιχούν στις αναγνωριζόμενες ημέρες ασφάλισης με βάση το ισχύον κατά την αναγνώριση ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το δικαίωμα αυτό αποκλείεται, αν οι ασφαλισμένοι έχουν αναγνωρίσει πάνω από πέντε (5) έτη πλασματικού χρόνου ασφάλισης. Διευκρινίζεται επίσης ότι η διάταξη αυτή δεν ισχύει για την συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης με τις διατάξεις του ν. 612/1977 (όπως ισχύουν) ή άλλες ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τη θεμελίωση με πραγματικό χρόνο ασφάλισης.

Δυστυχώς η ευνοϊκή αυτή διάταξη έπαυσε να ισχύει στις 31-12-2022 και πρέπει να ψηφιστεί νέα με αόριστη διάρκεια και με δυνατότητα εξαγοράς μεγαλύτερου χρόνου για τους ασφαλισμένους.

3. Το 2023 παραμένει η δυνατότητα υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση μέχρι και 3 χρόνια (900 ημέρες εργασίας) για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος

Η παρ. 2 του άρθρου 53 ν. 4921/2022 καλύπτει περιπτώσεις ασφαλισμένων σε όλους τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης που εντάχθηκαν στον e-ΕΦΚΑ, οι οποίοι:

-έχουν ασφαλιστεί για τουλάχιστον πεντακόσιες (500) ΗΑ εντός της πενταετίας πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης και

-χρειάζονται μέχρι τρία έτη ασφάλισης, προκειμένου να θεμελιώσουν δικαίωμα συνταξιοδότησης.

Στους ασφαλισμένους που πληρούν σωρευτικά τις ανωτέρω προϋποθέσεις, παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλουν, μαζί με την αίτηση συνταξιοδότησης, αίτημα να υπαχθούν στην προαιρετική ασφάλιση ή να την συνεχίσουν για χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) έτη που είναι απαραίτητο, ώστε να συμπληρώσουν τον ελάχιστο χρόνο που απαιτείται για να θεμελιώσουν δικαίωμα σύνταξης.

Στην περίπτωση αυτή δεν ισχύει ο περιορισμός σε σχέση με την αναγνώριση πλασματικού χρόνου της παρ. 1 (όπως αναφέρθηκε παραπάνω) και δεν ελέγχεται η συνδρομή της παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 4387/2016 περί μη αναπηρίας του ασφαλισμένου.

Επομένως, η επιλογή αυτή ενδείκνυται για ασφαλισμένους όλων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης (συμπεριλαμβανομένου και του ΟΓΑ) που χρειάζονται περισσότερες από 150 ΗΑ ή δεν μπορούν να προχωρήσουν σε άμεση καταβολή των υπολειπομένων ασφαλιστικών εισφορών.

Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης ο αιτών δεν είναι συνταξιούχος, αλλά προαιρετικά ασφαλισμένος του e-ΕΦΚΑ. Τυχόν μεταβολή των ποσών (ιδίως του ποσού της εθνικής σύνταξης) μέχρι την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης, λαμβάνεται υπόψη και η πράξη απονομής σύνταξης μεταρρυθμίζεται αναλόγως.

Σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 53 ν. 4921/2022, που παρέχει για πρώτη φορά τη διπλή αυτή δυνατότητα της εξαγοράς 6-36 μηνών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εκδόθηκε πρόσφατα και η κατεπείγουσα Εγκύκλιος 17/2022 του ΕΦΚΑ (αριθ.πρωτ. 206161/5-5-2022).

4. Δυνατότητα εξαγοράς έως 5 ετών («μάχιμη πενταετία») για όλους τους ενστόλους για θεμελίωση ή προσαύξηση της σύνταξης

Η ρύθμιση αυτή είναι πρόσφατη και πολύ ευμενής για όσους νέους (κυρίως) υπηρετούν στον Στρατό και τα Σώματα Ασφαλείας και δεν είχαν (όπως οι παλαιοί συνάδελφοί τους) τη δυνατότητα εξαγοράς με πολύ ευνοϊκούς όρους της λεγόμενης «μάχιμης πενταετίας».

Σύμφωνα με το άρθρο 23 ν. 4997/2022: «1.Η παρ. 5 του άρθρου 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210), περί του αυξημένου υπολογισμού στο διπλάσιο του χρόνου υπηρεσίας του υπηρετούντος

προσωπικού στις Ένοπλες Δυνάμεις και στα Σώματα Ασφαλείας, αντικαθίσταται ως εξής: «5. Επίσης λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο και ως τέτοιος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε ή διανύεται: α) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία των Ενόπλων Δυνάμεων από τους εν ενεργεία μονίμους ή επί θητεία στρατιωτικούς των Ενόπλων Δυνάμεων, β) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στα Αρχηγεία της Ελληνικής Αστυνομίας από τα εν ενεργεία μόνιμα ή επί θητεία στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας, γ) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στο Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος από τα εν ενεργεία μόνιμα ή επί θητεία ή επί συμβάσει στελέχη του Πυροσβεστικού Σώματος, δ) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στο Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής από τα εν ενεργεία μόνιμα στελέχη του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής. (...) Ο διπλασιασμός του χρόνου υπηρεσίας που προβλέπεται στην παρούσα δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε (5) έτη στο σύνολο. Χρόνος υπηρεσίας που υπολογίζεται στο διπλάσιο σύμφωνα με την παρούσα δεν μπορεί να προσμετρηθεί ως διπλάσιος κατ' εφαρμογή άλλων διατάξεων.».

Από 1-1-2023 η αναγνώριση της «μάχιμης» πενταετίας για τους ενστόλους που υπηρετούν στον Στρατό και τα Σώματα Ασφαλείας (Λιμενικό, Αστυνομία, Πυροσβεστική) γίνεται με ποσοστό 6,67% επί των συνταξίμων αποδοχών που ισχύουν κατά τον χρόνο που πραγματοποιείται η υπηρεσία που λογίζεται αυξημένη στο διπλάσιο. Στην ουσία γίνεται με βάση την αποζημίωση για εργασία πέραν του πενθημέρου, ήτοι με κόστος εξαγοράς 40 € τον μήνα ή συνολικά 2.400 € για ολόκληρη τη «μάχιμη» πενταετία.

5. Δυνατότητα συνταξιοδότησης για όλους τους στρατιωτικούς με 15 χρόνια λόγω παραίτησης ή με 4,5 έτη λόγω μόνιμης ανικανότητας

Από 1-1-2023 παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους στρατιωτικούς, ασφαλισμένους πριν την 31-12-1992 και με θεμελιωμένο δικαίωμα έως το 2010, όταν παραιτηθούν, να εξέλθουν στη σύνταξη, εφόσον έχουν συμπληρώσει 15 χρόνια πλήρους συντάξιμης υπηρεσίας (έως το 2010) και έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος ηλικίας (γυναίκες) και το 65ο (άνδρες).

Επίσης, στην περίπτωση απομάκρυνσης χωρίς τη θέλησή τους από την Υπηρεσία ή λόγω συμπλήρωσης από αυτούς τού ορίου ηλικίας, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση 15 ετών πλήρους συντάξιμης υπηρεσίας.

Στην περίπτωση απόλυσης λόγω ανικανότητας που δεν οφείλεται στην υπηρεσία, ο ελάχιστος χρόνος ασφάλισης πρέπει να είναι 4,5 έτη ενώ, στην περίπτωση ανικανότητας «ένεκεν της υπηρεσίας», ο νόμος δεν απαιτεί ελάχιστο χρόνο.

6. Δικαίωμα για σύνταξη λόγω αναπηρίας ΚΑΙ στους ελεύθερους επαγγελματίες με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω

Από 1-1-2023 εναρμονίζεται ΚΑΙ για τους ελεύθερους επαγγελματίες των πρώην Ταμείων ΤΕΒΕ, ΤΣΑΥ και ΤΣΑ (ΟΑΕΕ) το ποσοστό αναπηρίας (50% και άνω) με βάση το οποίο δικαιούνται αναπηρική σύνταξη.

Τη δυνατότητα για πρώτη φορά παρέχει ο πρόσφατος ν. 4997/2022, ο οποίος στο άρθρο 26 ορίζει ότι: «1. Οι ασφαλισμένοι του ε-Ε.Φ.Κ.Α. δικαιούνται κύρια σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο για όσο χρονικό διάστημα πιστοποιούνται, ως άτομα με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%), στο οποίο περιλαμβάνεται και η τυχόν προσαύξηση σύμφωνα με την παρ. 2, εφόσον έχουν διακόψει με οποιονδήποτε τρόπο την υπακτέα στην ασφάλιση εργασία, απασχόληση ή ιδιότητά τους και έχουν πραγματοποιήσει σε κλάδο κύριας ασφάλισης: α) τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη ή τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες ασφάλισης, ή β) τουλάχιστον πέντε (5) έτη ή χίλιες πεντακόσιες (1.500) ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) έτη ή εξακόσιες (600) ημέρες ασφάλισης εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών πριν από την ημερομηνία έναρξης της αναπηρίας ή πριν από το έτος έναρξης της αναπηρίας. Αν κατά τη διάρκεια των πέντε (5) αυτών ετών ο ασφαλισμένος έχει επιδοτηθεί για ασθένεια ή ανεργία ή έχει συνταξιοδοτηθεί, η περίοδος των πέντε (5) ετών επεκτείνεται για ίσο χρόνο με αυτόν της επιδότησης ή συνταξιοδότησης, ή γ) τουλάχιστον ένα (1) έτος ή τριακόσιες (300) ημέρες ασφάλισης και δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας. Οι ανωτέρω τριακόσιες (300) ημέρες ασφάλισης αυξάνονται προοδευτικά σε χίλιες πεντακόσιες (1.500) ημέρες ασφάλισης με την προσθήκη εκατόν είκοσι (120) ημερών ασφάλισης για

κάθε έτος ηλικίας πέραν του εικοστού πρώτου (21ου) μέχρι τη συμπλήρωση του τριακοστού πρώτου (31ου).».

Η διάταξη αυτή θεραπεύει μια αδικία ετών σε βάρος των ελευθέρων επαγγελματιών, που μπορούσαν μέχρι τώρα να λάβουν σύνταξη λόγω αναπηρίας, μόνο αν είχαν ποσοστό από 67% και άνω, σε αντίθεση με τους ασφαλισμένους των άλλων πρώην Ταμείων του ΕΦΚΑ, για τους οποίους απαιτείτο ποσοστό αναπηρίας από 50% και άνω.

7.Αξιοποίηση από 1-1-2023 ασφαλιστικού χρόνου από συνταξιούχους με ψυχική ή νοητική αναπηρία μετά από τροποποίηση του άρθρου 23 παρ.1α του ν. 4488/2017

Τη δυνατότητα της αξιοποίησης του ασφαλιστικού χρόνου από ασφαλισμένους με ψυχική ή νοητική αναπηρία παρέχει το άρθρο 27 του ν. 4997/2022, το οποίο ορίζει ότι:

«1.α. Γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται, δεν έχουν εφαρμογή στους δικαιούχους με ψυχική ή νοητική αναπηρία ή ψυχική και νοητική αναπηρία, με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 2716/1999 (Α' 96). Οι δικαιούχοι του πρώτου εδαφίου, οι οποίοι έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα έχει ενταχθεί στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) πριν και μετά από την έναρξη ισχύος του άρθρου 20 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί απασχόλησης των συνταξιούχων, δύνανται να αξιοποιήσουν τον διανυθέντα χρόνο ασφάλισής τους για προσαύξηση της καταβαλλόμενης μηνιαίας σύνταξης ή απονομή δεύτερης κύριας σύνταξης γήρατος, αναπηρίας ή λόγω θανάτου, με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.».

Η εξέλιξη αυτή είναι σημαντική και δίκαιη για τους συνταξιούχους με ψυχική και νοητική αναπηρία.

ΣΤ. ΕΞΙ (6) ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ-ΟΦΕΙΛΕΣ

1.Αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 10% περίπου για 1.500.000 μη μισθωτούς

Ένας συνταγματικά ασύμβατος και κοινωνικά αδιανόητος θεσμός για σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα ψηφίστηκε με τον ασφαλιστικό νόμο Βρούτση (ν. 4670/2020) που, όπως έχουμε αποδείξει, αποτελεί πλήρη και απόλυτη συνέχεια του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016 (βλ. ανάλυσή μας στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλα 28-29). Πρόκειται για την αυτόματη κατ'έτος αναπροσαρμογή των εισφορών για όλους τους ΜΗ μισθωτούς (ελεύθεροι επαγγελματίες, επιστήμονες, αγρότες) με βάση τον πληθωρισμό ή την ετήσια αύξηση των μισθών.

Η Αυτόματη Αναπροσαρμογή Εισφορών (ΑΑΕ) σε ετήσια βάση αφορά όλους τους ΜΗ μισθωτούς ασφαλισμένους (ελεύθερους επαγγελματίες, επιστήμονες, αγρότες) κι έχει προβλεφθεί να ισχύσει από 1-1-2023 τόσο για κύριες και επικουρικές συντάξεις, όσο και για τα εφάπαξ (όπου υπάρχουν). Η ετήσια αναπροσαρμογή των ασφαλιστικών εισφορών, τόσο για κύρια όσο και για επικουρική ασφάλιση αλλά και για εφάπαξ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4670/2020 (ΦΕΚ Α' 43) και ειδικότερα του άρθρου 35 παρ. 6 (κύρια ασφάλιση), του άρθρου 45 παρ. 5 (επικουρική ασφάλιση), του άρθρου 36 παρ.4 (ασφάλιση στον πρώην ΟΓΑ) και του άρθρου 31 (παροχή εφάπαξ), θα φτάσει για τα έτη 2023-2024 στο ύψος του πληθωρισμού (για το έτος 2022 περίπου 10%) ενώ, από 1-1-2025 και για κάθε επόμενο έτος, θα ισούται με τον ετήσιο δείκτη μεταβολής των μισθών.

Παρά τις αντιδράσεις των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων, η κυβέρνηση εφαρμόζει τη ρύθμιση σε δύσκολη οικονομική συγκυρία για τους ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες.

2. Το 2023 έτος παραγραφής των οφειλών προς τα Ταμεία. Δυνατότητα συνταξιοδότησης 300.000 οφειλετών που λόγω χρεών αδυνατούν να συνταξιοδοτηθούν. Αντισυνταγματική και η νέα διάταξη του ν. 4997/2022 (άρθρο 16). Να συμμορφωθεί η κυβέρνηση με την υπ' αριθ. 1833/2021 απόφαση ΟΛΣΤΕ

Τον δρόμο της παραγραφής για χιλιάδες οφειλέτες του ΕΦΚΑ άνοιξε η υπ' αριθ. 1833/2021 απόφαση ΟΛΣΤΕ (δημοσιεύθηκε 5-11-2021) που τάχθηκε υπέρ της 10ετούς παραγραφής των οφειλών προς τον ΕΦΚΑ και τα Ταμεία που εντάχθηκαν σ' αυτόν και κήρυξε το άρθρο 95 (παρ.1) ν. 4387/2016 που είχε θεσπίσει την 20ετή παραγραφή των οφειλών αντισυνταγματική.

Όμως, έναν χρόνο μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης ΟΛΣΤΕ, που έκρινε αντισυνταγματική τη διάταξη του άρθρου 95 του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016 για την 20ετή παραγραφή των οφειλών στα ΚΕΑΟ του ΕΦΚΑ, η κυβέρνηση με το «μίνι Ασφαλιστικό» (ν. 4997/2022, άρθρο 6) επανέφερε εκ νέου και εκ πλαγίου την 20ετία, παραβιάζοντας ευθέως το σκεπτικό και το διατακτικό της ιστορικής απόφασης του ΣΤΕ.

Πράγματι με λύπη διαπιστώνουμε ότι η κυβέρνηση (μετά και τις σχετικές διαρροές εκ μέρους της προς τα ΜΜΕ, προκειμένου να προετοιμαστεί η κοινή γνώμη για τη μη συμμόρφωση με την υπ' αριθ. 1833/2021 απόφαση ΟΛΣΤΕ), ψήφισε τη διάταξη του άρθρου 6 του ν. 4997/2022, με την οποία, όχι μόνο δεν ακύρωσε το κριθέν ως αντισυνταγματικό άρθρο 95 του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016, αλλά το εξόπλισε και το θωράκισε περαιτέρω!! Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και η υπ' αριθ. 43/27-12-2022 Εγκύκλιος του ΕΦΚΑ (αριθ.πρωτ. 615828/Σ.761/29-12-2022) που παραγράφει τα χρέη μόνο των θανόντων και των αποπονηθέντων τα χρέη των γονέων τους οφειλετών!

Ειδικότερα, η κυβέρνηση με τη ρύθμιση του άρθρου 6 του ν. 4997/2022, παραβιάζοντας ευθέως την ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΗ απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου (1833/2021), αρνήθηκε να διαγράψει τα χρέη για το 95% των οφειλετών, τα οποία είχαν βεβαιωθεί.

Πιο συγκεκριμένα, η παρ. 3 του διάταξη του άρθρου 6 του ν. 4997/2022 αναφέρει: «3. Οφειλές για τις οποίες παρήλθε ο χρόνος παραγραφής της παρ. 1 του άρθρου 95 του ν. 4387/2016, όπως διαμορφώνεται με την παρ. 1 του παρόντος, χωρίς

να έχει μεσολαβήσει γεγονός που διακόπτει την παραγραφή, θεωρούνται παραγεγραμμένες, ακόμη και αν έχει κοινοποιηθεί ατομική ειδοποίηση ή έχει γίνει καταβολή έναντι της βεβαιωθείσας οφειλής ή η οφειλή έχει υπαχθεί σε ρύθμιση μετά το πέρας του χρόνου παραγραφής. Χρηματικά ποσά που έχουν καταβληθεί για την εξόφληση οφειλών που έχουν παραγραφεί, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, δεν αναζητούνται.». Ας σημειωθεί ότι πάνω από το 95% των οφειλετών έχουν ήδη βεβαιωμένες ή ρυθμισμένες οφειλές με επίστευση των διαδικασιών από τα ΚΕΑΟ-ΕΦΚΑ μέχρι και την προτεραιία της συζήτησης του ν. 4997/2022!!

Προκαλεί εντύπωση η επιμονή της Διοίκησης του ΕΦΚΑ στην «εκ πλαγίου» επαναθέσπιση της 20ετούς παραγραφής των οφειλών, ενώ αυτή κρίθηκε αμετακλήτως αντισυνταγματική.

Χαρακτηριστικό είναι το από 29-12-2022 Δελτίο Τύπου του ΕΦΚΑ (συνοδευτικό της υπ' αριθ. 43/2022 Εγκυκλίου), όπου ανάμεσα στα παραδείγματα και ερωτήματα που παρατίθενται, αναφέρονται επί λέξει και τα εξής:

«Αν δηλαδή κάποιος δεν πληρώσει μέσα στη δεκαετία τις οφειλές του, αυτές «σβήνονται»;

(Απάντηση) Όχι, επειδή η παραγραφή διακόπτεται κάθε φορά που ο ασφαλισμένος ειδοποιείται ότι οφείλει ασφαλιστικές εισφορές και η δεκαετία ξεκινά εκ νέου από την ειδοποίηση.

Παράδειγμα: Αν κάποιος οφείλει ασφαλιστικές εισφορές για την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος το 2018 και δεν τις έχει καταβάλει, η παραγραφή της οφειλής του ξεκινά από την 1η Ιανουαρίου 2019. Εάν δεν έχει ειδοποιηθεί ότι χρωστά μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2028, η απαίτηση παραγράφεται. Εάν όμως βεβαιωθεί η οφειλή και του έλθει ατομική ειδοποίηση στις 5 Οκτωβρίου 2021, η παραγραφή εκτείνεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031. Εάν στη συνέχεια γίνει κάποια πράξη διοικητικής εκτέλεσης (λ.χ. κατάσχεση κάποιου περιουσιακού στοιχείου) στις 10 Μαρτίου 2030, η παραγραφή εκτείνεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2041.».

Συνεπώς και η νέα διάταξη του άρθρου 6 του ν. 4997/2022, όπως ερμηνεύεται απροκάλυπτα από τη Διοίκηση του ΕΦΚΑ στο ανωτέρω Δελτίο Τύπου, είναι αντισυνταγματική, όπως και η προηγούμενη του άρθρου 95 του ν. 4387/2016.

Από την πρόσφατη αντισυνταγματική νομοθετική πρωτοβουλία της κυβέρνησης θα εγερθούν μαζικές προσφυγές στα Δικαστήρια από οφειλέτες που, επικαλούμενοι την άνω απόφαση της ΟλΣΤΕ, θα αιτούνται διαγραφή των οφειλών τους πέραν της 10ετίας, ανεξαρτήτως αν αυτές έχουν βεβαιωθεί ή ρυθμιστεί.

Επίσης πρέπει να γίνει κατανοητό ότι για τη συντριπτική πλειοψηφία των οφειλετών, η παραγραφή και η ρύθμιση των ασφαλιστικών τους χρεών ήταν η μοναδική τους επιλογή προκειμένου να υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης.

Δικαιολογημένα οι ασφαλισμένοι θα απαιτήσουν –επικαλούμενοι την 1833/2021 απόφαση ΟλΣΤΕ- να συνυπολογιστεί ο χρόνος της παραγραφής ως κανονικός και ασφαλιστέος χρόνος, χωρίς την υποχρέωση εκ μέρους τους να καταβάλλουν εισφορές και προσαυξήσεις για τα έτη που παραγράφονται, όπως άλλωστε αποφάνθηκε και η απόφαση του ΣΤΕ.

Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, πάνω από 300.000 ασφαλισμένοι-οφειλέτες προς τον ΕΦΚΑ (αρκετές χιλιάδες εκ των οποίων είναι υπέργηροι) αδυνατούν να συνταξιοδοτηθούν λόγω των οφειλών τους προς τον ΕΦΚΑ για τα έτη που κρίθηκαν με την υπ' αριθ. 1833/2021 απόφαση ΟλΣΤΕ ως παραγεγραμμένα οφειλών.

3.Αύξηση των δόσεων από 12 σε 24 για οφειλές προς τον ΕΦΚΑ με επιτόκιο 5,5% από 1-1-2023

Με το άρθρο 7 του ν. 4997/2022 αυξήθηκαν οι δόσεις για οφειλές προς τον ΕΦΚΑ από 12 σε 24. Συγκεκριμένα η διάταξη αναφέρει: «1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και τους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, μετά των πάσης φύσεως προσαυξήσεων, προσθέτων τελών, τόκων λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής, προστίμων και λοιπών συνδεδεμένων με αυτές επιβαρύνσεων, δύνανται, μετά από αίτηση των οφειλετών, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται: α) σε δύο (2) έως είκοσι τέσσερις (24) ισόποσες μηνιαίες δόσεις ή β) σε δύο (2) έως σαράντα οκτώ (48) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, εφόσον πρόκειται για οφειλές που βεβαιώνονται μετά από ουσιαστικό έλεγχο. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πενήντα (50) ευρώ.».

Το αρχικό επιτόκιο κάθε μηνιαίας δόσης είχε οριστεί σε 7% και χωρίς ρύθμιση σε 10% (άρθρο 7 παρ.8). Όμως μετά τις αντιδράσεις, η κυβέρνηση με τον ν. 5006/2022 (άρθρο 34) μείωσε το μηνιαίο επιτόκιο για τις 24 δόσεις με ρύθμιση στο 5,5% και χωρίς ρύθμιση στο 8,5% (στην ουσία επανέφερε τα παλιά μικρότερα επιτόκια).

Ας σημειώσουμε ότι η τελευταία παρέμβαση της κυβέρνησης του άρθρου 34 του ν. 5006/2022 σημαίνει ότι τα ρυθμισμένα χρέη θα υπόκεινται σε επιτόκιο 5% λόγω της ρύθμισης συν 0,5% λόγω επιτοκίου ΕΚΤ (όπως αυτό ήταν πριν τη σχετική ρύθμιση) και όχι 2% (όπως ορίστηκε αρχικά με τη διάταξη του άρθρου 7 του ν. 4997/2020). Άρα το τελικό επιτόκιο για τις 24 δόσεις θα είναι 5,5 και όχι 7%. Αντίστοιχα, για τα χρέη εκτός ρύθμισης, το επιτόκιο θα είναι 8% συν 0,5%, άρα το τελικό μηνιαίο επιτόκιο θα είναι 8,5% και όχι 10%, όπως αρχικά ρύθμιζε το άρθρο 7 του ν. 4997/2022.

4.Την 1-1-2023 παραγράφεται και το έτος 2011 για οφειλές προς τον ΕΦΚΑ ή σε πρώην Ταμεία που έχουν ενταχθεί σ'αυτόν. Ο πίνακας παραγραφής για τα επόμενα έτη από τον ΕΦΚΑ

Σύμφωνα με την πρόσφατη διάταξη του άρθρου 6 του ν. 4997/2022 για οφειλές προς τον ΕΦΚΑ ή προς τα Ταμεία που έχουν ενταχθεί σ'αυτόν, ισχύει η 10ετής παραγραφή αφού η 20ετής, που είχε θεσπίσει το άρθρο 95 του ν. 4387/2016 (όπως αναλύθηκε αμέσως παραπάνω), κρίθηκε αντισυνταγματική με την υπ'αριθ. 1833/2021 απόφαση ΟΛΣΤΕ.

Μάλιστα, σύμφωνα με τη νεώτερη αυτή διάταξη (παρ.2 άρθρου 6 ν. 4997/2022): «2. Για απαιτήσεις που προέρχονται από ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία που παρασχέθηκε μετά από την 1η.1.2026 η παραγραφή της παρ. 1 ορίζεται πενταετής.», για να εξομοιωθεί ο χρόνος παραγραφής των οφειλών προς τον ΕΦΚΑ με τον αντίστοιχο χρόνο παραγραφής των οφειλών προς την Εφορία.

Σύμφωνα με την υπ'αριθ. 43/2022 Εγκύκλιο του ΕΦΚΑ, οι οφειλές μέχρι και το 2025 παραγράφονται τις παρακάτω ημερομηνίες:

-μηνών έως και 12/2005, παραγράφηκαν την 01/01/2016, εάν δεν είχαν ήδη παραγραφεί έως τότε με βάση τους χρόνους παραγραφής που ίσχυσαν πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016,

-μηνών από 01/2006 έως και 12/2006, παραγράφηκαν την 01/01/2017,
-μηνών από 01/2007 έως και 12/2007 παραγράφηκαν την 01/01/2018,
-μηνών από 01/2008 έως και 12/2008 παραγράφηκαν την 01/01/2019,
-μηνών από 01/2009 έως και 12/2009 παραγράφηκαν την 01/01/2020,
-μηνών από 01/2010 έως και 12/2010 παραγράφηκαν την 01/01/2021,
-μηνών από 01/2011 έως και 12/2011 παραγράφηκαν την 01/01/2022,
-μηνών από 01/2012 έως και 12/2012 παραγράφηκαν την 01/01/2023,
-μηνών από 01/2013 έως και 12/2013 παραγράφονται την 01/01/2024,
-μηνών από 01/2014 έως και 12/2014 παραγράφονται την 01/01/2025,
-μηνών από 01/2015 έως και 12/2015 παραγράφονται την 01/01/2026,
-μηνών από 01/2016 έως και 12/2016 παραγράφονται την 01/01/2027,
-μηνών από 01/2017 έως και 12/2017 παραγράφονται την 01/01/2028,
-μηνών από 01/2018 έως και 12/2018 παραγράφονται την 01/01/2029,
-μηνών από 01/2019 έως και 12/2019 παραγράφονται την 01/01/2030,
-μηνών από 01/2020 έως και 12/2020 παραγράφονται την 01/01/2031,
-μηνών από 01/2021 έως και 12/2021 παραγράφονται την 01/01/2032,
-μηνών από 01/2022 έως και 12/2022 παραγράφονται την 01/01/2033,
-μηνών από 01/2023 έως και 12/2023 παραγράφονται την 01/01/2034,
-μηνών από 01/2024 έως και 12/2024 παραγράφονται την 01/01/2035 και
-μηνών από 01/2025 έως και 12/2025 παραγράφονται την 01/01/2036.

Σήμερα οι συνολικές οφειλές προς τα Ταμεία ανέρχονται στα 45,468 δις € (βλ. την από 1-11-2022 ανακοίνωση της ΕΝΥΠΕΚΚ και τον εκεί πίνακα του ΚΕΑΟ/ΕΦΚΑ).

Η κυβέρνηση όμως, κατά παράβαση της 1833/2021 απόφασης ΟλΣΤΕ, εξαίρεσε από την 10ετή παραγραφή το 95% των οφειλετών, οι οφειλές των οποίων είχαν καθ'οιονδήποτε τρόπο βεβαιωθεί, οι περισσότερες μάλιστα μετά την έκδοση της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις 5-11-2021!!

Η ΕΝΥΠΕΚΚ έχει ασφαλώς ζητήσει την κατάργηση και της νέας ρύθμισης και την ορθή και κατά το Σύνταγμα εφαρμογή της απόφασης του ΣΤΕ (βλ. ανάλυσή μας στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλο 47).

5.Από 1-1-2023 μόνιμη μείωση ασφαλιστικών εισφορών στον ιδιωτικό τομέα

Με τη διάταξη του άρθρου 48 του ν. 4670/2020, η κυβέρνηση της ΝΔ υλοποιώντας παλιά δευτερομνημονιακή υποχρέωση (ν. 4046/2012, σελ. 713) για μείωση εργοδοτικών και εργατικών εισφορών μέχρι 5 μονάδες, μείωσε από 1-6-2020 τις ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη-εργαζομένου κατά 0,90 μονάδες. Είχε προηγηθεί η διάταξη του άρθρου 31 (παρ.1) του ν. 4826/2020 που είχε μειώσει κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες τις ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη-εργαζομένου στο ύψος που αυτές είχαν διαμορφωθεί την 1-6-2020.

Τώρα η κυβέρνηση με το άρθρο 5 του ν. 4997/2022 μονιμοποίησε τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες από 1-1-2023. Ειδικότερα το άρθρο 5 του ν. 4997/2022 αναφέρει:

«Από την 1η Ιανουαρίου 2023 οι κρατήσεις των μισθωτών εργαζομένων υπέρ των κλάδων ή λογαριασμών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), οι οποίες συνεισπράττονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων, καθορίζονται ως ακολούθως:

α) υπέρ ανεργίας του άρθρου 32 του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197), περί πόρων της Δ.ΥΠ.Α., σε ποσοστό δυο κόμμα σαράντα τοις εκατό (2,40%) επί των αποδοχών, το οποίο κατανέμεται κατά ένα κόμμα δύο τοις εκατό (1,2%) στον εργοδότη και κατά ένα κόμμα δύο τοις εκατό (1,2%) στον εργαζόμενο,

β) υπέρ του Λογαριασμού Προστασίας Εργαζομένων από την Αφερεγγυότητα του Εργοδότη του άρθρου 16 του ν. 1836/1989 (Α' 79), περί Λογαριασμού Προστασίας Εργαζομένων από την Αφερεγγυότητα του Εργοδότη, σε ποσοστό μηδέν κόμμα δεκαπέντε τοις εκατό (0,15%) επί των αποδοχών που αφορά εργοδοτική εισφορά,

γ) εισφορά της περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α' 88), περί Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών, σε ποσοστό μηδέν κόμμα δεκαέξι τοις εκατό (0,16%) επί των αποδοχών, το οποίο κατανέμεται κατά μηδέν κόμμα μηδέν έξι τοις εκατό (0,06%) στον εργοδότη και κατά μηδέν κόμμα δέκα τοις εκατό (0,10%) στον εργαζόμενο και

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

δ) εισφορά της περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013, σε ποσοστό μηδέν κόμμα τριάντα πέντε τοις εκατό (0,35%) επί των αποδοχών, που αφορά εισφορά εργαζόμενου υπέρ πρώην Οργανισμού Εργατικής Εστίας (π. Ο.Ε.Ε.) του άρθρου 3 του ν. 678/1977 (Α' 246) και της περ. Γ' του άρθρου 7 του ν. 3144/2003 (Α' 111).».

Η ΕΝΥΠΕΚΚ έχει εκφράσει επιφυλάξεις επί της αρχής γιατί η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών προκαλεί μείωση των εσόδων της ΔΥΠΑ (τ.ΟΑΕΔ), με συνέπεια λιγότερους πόρους και μικρότερη στήριξη για τους ανέργους.

6.Την 31-1-2023 λήγει η προθεσμία επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας για το 2023

Την 31-1-2023 λήγει η προθεσμία για όλους τους μη μισθωτούς (αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες) προκειμένου να επιλέξουν ασφαλιστική κατηγορία για το 2023. Αντιστοίχως, την 31-1-2023 λήγει η προθεσμία επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας για το έτος 2024. Ο ΕΦΚΑ ήδη έθεσε σε εφαρμογή ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα για να μπορούν όλοι οι ανωτέρω μη μισθωτοί ασφαλισμένοι να επιλέξουν ασφαλιστική κατηγορία, με βάση την οποία θα καταβάλλουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές κατ'έτος. Η πλατφόρμα λειτουργεί στον διαδικτυακό τόπο του e-ΕΦΚΑ και ειδικότερα στο πεδίο «Ασφαλισμένοι μη μισθωτοί» στην ιστοσελίδα www.efka.gov.gr.

Ζ. ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΟΥΝ
ΟΛΟΙ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟ 2023

1. Το 2023 αναμένεται η απόφαση του ΣΤΕ για τη μόνιμη επαναφορά των Δώρων (13η-14η σύνταξη)

Η εκδίκαση της νέας πιλοτικής δίκης ενώπιον της Ολομέλειας του ΣΤΕ (στις 4-4-2022) για τη μόνιμη επαναφορά των Δώρων (13^η-14^η σύνταξη) στις επικουρικές συντάξεις έγινε μετά την πολύ σημαντική υπ' αριθ. 8898/2021 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Με αυτήν, το Συμβούλιο Επικρατείας κλήθηκε με νέα πιλοτική δίκη να αποφασίσει ή όχι τη μόνιμη και υποχρεωτική καταβολή των Δώρων σε όλους ανεξαιρέτως τους συνταξιούχους και μετά το 2012 (και μετά το 2016), αντίθετα από όσα αποφάσισε πρόσφατα η Ολομέλεια του ΣΤΕ. Έτσι ανοίγει εκ νέου το μεγάλο ζήτημα της επαναβίωσης των Δώρων!

Η υπόθεση, που δικάστηκε ενώπιον της ΟλΣΤΕ στις 4-4-2022, αφορά μόνο τις επικουρικές συντάξεις, αλλά ενδέχεται να δώσει ελπίδες και για τη μελλοντική επαναφορά των Δώρων στις κύριες συντάξεις.

Βεβαίως, αποτελεί ερώτημα αν οι δικαστές τού ΣΤΕ, -που με τις αποφάσεις τους το 2019 και 2020 ανέτρεψαν τις προηγούμενες δικές τους αποφάσεις του 2015 (που δικαίωναν τους συνταξιούχους)- θα αποφασίσουν σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα πάλι το αντίθετο!

2. Στις 13-3-2023 η εκδίκαση της έφεσης του ΕΦΚΑ ενώπιον του ΔΕΦΑΘ για καταβολή αποζημίωσης σε ασφαλισμένη λόγω καθυστέρησης έκδοσης της σύνταξής της

Στις 13-3-2023, εκδικάζεται ενώπιον του 11^{ου} Τμήματος του ΔΕΦΑΘ η έφεση του ΕΦΚΑ κατά ασφαλισμένης που δικαιώθηκε αποζημίωσης 4.357 € επειδή ο ΕΦΚΑ καθυστέρησε για χρόνια να εκδώσει την απόφαση συνταξιοδότησής της.

Με την υπ' αριθ. 1806/2021 απόφασή του το ΔΠΑ καταδίκασε τον ΕΦΚΑ στην καταβολή του ανωτέρω ποσού με τόκο 6% επειδή οι Υπηρεσίες του καθυστέρησαν να προσδιορίσουν τον χρόνο ασφάλισης ασφαλισμένης με καθεστώς διαδοχικής ασφάλισης. Η απόφαση, που είναι η πρώτη στη χώρα μας με παρόμοιο διατακτικό, αφορά πολλές χιλιάδες ασφαλισμένους. Η έκδοσή της υποχρέωσε τον ΕΦΚΑ και το Υπουργείο Εργασίας να επισπεύσει την εκκαθάριση των κύριων συντάξεων υπό τον φόβο της έγερσης μαζικών αγωγών αποζημίωσης σε βάρος τους από τους συνταξιούχους.

3. Το 2023 η εκδίκαση ενώπιον του ΣΤΕ της αναίρεσης του ΕΦΚΑ κατά της υπ' αριθ. 2309/2022 απόφασης ΔΕΦΑΘ που αποφάσισε τη χορήγηση σύνταξης σε ασφαλισμένη με χρέος 86.000 € (4 φορές πάνω από το όριο του νόμου)

Με την υπ' αριθ. 2309/2022 απόφαση του ΔΕΦΑΘ αποφασίστηκε η χορήγηση σύνταξης σε ασφαλισμένη του ΕΦΚΑ, που είχε χρέος προς αυτόν 86.000 € (τετραπλάσιο του πλαφόν!), απορρίπτοντας έφεση του e-ΕΦΚΑ κατά της ασφαλισμένης. Η ασφαλισμένη είχε δικαιωθεί και σε πρώτο βαθμό, έχοντας οφειλές προς τον e-ΕΦΚΑ ύψους πάνω από 86.000 €, μετά την προσθήκη τελών και προσαυξήσεων.

Ο e-ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ) είχε αναστείλει την καταβολή της σύνταξης στην ασφαλισμένη λόγω μη εξόφλησης της ανωτέρω οφειλής της. Η ασφαλισμένη, επικαλούμενη τη δεινή οικονομική της κατάσταση και προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε, ζήτησε με προσφυγή της στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών να της χορηγηθεί σύνταξη, έστω και με υπολογισμό λιγότερων ετών ασφάλισης, άλλως να καταβάλει την οφειλή της σε δόσεις ή, έστω, να της χορηγηθεί σύνταξη για τα έτη που θεωρείτο ότι είχε καταβάλει εισφορές.

Το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών με την υπ' αριθ. 16015/2020 απόφασή του είχε κάνει δεκτή την προσφυγή της συνταξιούχου, δικαιώνοντάς την και υποχρεώνοντας τον e-ΕΦΚΑ να της καταβάλει κανονικά τη σύνταξή της.

Ο e-ΕΦΚΑ έκρινε σκόπιμο να ασκήσει έφεση. Επί της έφεσης του e-ΕΦΚΑ εκδόθηκε η πολύ σημαντική απόφαση 2309/2022 του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (9^ο Τμήμα Τριμελές) που απέρριψε την έφεση του Ασφαλιστικού Οργανισμού και του

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

επέβαλε μάλιστα και τα δικαστικά έξοδα της εφεσίβλητης συνταξιούχου! Έτσι, ισχύει η πρωτόδικη απόφαση με αριθμό 16015/2020 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, που δικαίωσε την συνταξιούχο, η οποία μάλιστα έχει πραγματοποιήσει 46 χρόνια ασφάλισης!!

Ακολούθως, ο ΕΦΚΑ άσκησε αναίρεση, η εκδίκαση της οποίας αναμένεται εντός του 2023.

4. Το 2023 αναμένεται η απόφαση ΟΛΣΤΕ για τη συμμετοχή δικηγόρων-λογιστών στην έκδοση των συντάξεων

Η υπόθεση εκδικάστηκε στις 11-3-2022 ενώπιον της ΟΛΣΤΕ. Το Ανώτατο Δικαστήριο κλήθηκε να αποφασίσει εάν η υπουργική απόφαση 45891/2-7-2021, που εκδόθηκε με βάση το άρθρο 255 (παρ.7) του ν. 4798/2021 για συμμετοχή ιδιωτών στην έκδοση των συντάξεων, είναι συμβατή με το Σύνταγμα.

**Η. ΤΡΙΑ (3) ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΛΥΣΗ
(ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ, ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ, ΕΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΤΙΑ 2017-2018)**

**1. Κατάργηση με ενσωμάτωση στην κύρια σύνταξη της προσωπικής
διαφοράς για όλους τους συνταξιούχους με πολιτική απόφαση και αναδρομικά**

Με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015, ΦΕΚ Α' 94) αποφασίστηκε από τους δανειστές και την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ η περικοπή όλων των παλαιών συντάξεων. Ο τρόπος για τη μείωσή τους εφευρέθηκε και αποτυπώθηκε, λίγους μήνες μετά, στον νόμο Κατρούγκαλου 4387/2016 (ΦΕΚ Α' 85) ως «προσωπική διαφορά».

Με τον ν. 4387/2016 νομοθετήθηκε αρχικά ο επανυπολογισμός-αναπροσαρμογή όλων των «παλαιών» συντάξεων, που λειτούργησε ως «προκρούστεια κλίνη». Πιο συγκεκριμένα, οι διατάξεις του άρθρου 14, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4387/2016, προσδιόρισαν τη διαδικασία επανυπολογισμού και αναπροσαρμογής των ήδη καταβαλλομένων ή καταβλητέων στις 12-5-2016 κύριων συντάξεων των Φορέων Κύριας Ασφάλισης (πλην των συντάξεων του ΟΓΑ), σε εφαρμογή των κανόνων του ενιαίου ΕΦΚΑ.

Φτάνουμε στον ν. 4670/2020 (ΦΕΚ Α' 43) που η κυβέρνηση της ΝΔ ονόμασε «νέα ασφαλιστική μεταρρύθμιση»!! Με το άρθρο 25 του ν. 4670/2020, όχι μόνο δεν καταργήθηκε ο θεσμός τού επανυπολογισμού των παλαιών συντάξεων του ν. 4387/2016, αλλά αντιθέτως ενισχύθηκε, προστατεύθηκε και εφαρμόστηκε άμεσα. Με την υπ' αριθ. Φ.80000/οικ.15982/596/7-12-2020 υπουργική απόφαση δόθηκαν οι σχετικές διευκρινιστικές οδηγίες για την υλοποίηση του άρθρου 25 του ν. 4670/2020 που επανα-νομιμοποιούσε και θωράκιζε τον νόμο Κατρούγκαλου και την προσωπική διαφορά.

Με όπλο τη «βρώμικη» διάταξη-«πλυντήριο» του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016 (νόμος Κατρούγκαλου), η κυβέρνηση της ΝΔ επανα-νομοθέτησε τον επανυπολογισμό-αναπροσαρμογή των «παλαιών» κύριων συντάξεων, καθώς και της προσωπικής διαφοράς, όπως ακριβώς και ο νόμος Κατρούγκαλου!! Γι' αυτό έχουμε

πολλάκις αναφέρει ότι ο νόμος Βρούτση είναι συνέχεια του νόμου Κατρούγκαλου (βλ. ανάλυσή μας στην Εφημερίδα των Συνταξιούχων «60+», φύλλα 28-29).

Ο νόμος Βρούτση 4670/2020 εφάρμοσε τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2α του ν. 4387/2016, σύμφωνα με την οποία μέχρι 31-12-2018 οι κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του χρόνου αυτού καταβαλλόμενες συντάξεις «... συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31-12-2014 σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις...». Δηλαδή νομιμοποίησε τις συνταξιοκτόνες μειώσεις που επήλθαν με τις διατάξεις των ν. 4051/2012 και 4093/2012 και οδήγησαν στα Δικαστήρια εκατοντάδες χιλιάδες συνταξιούχων!

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει στην από 23-1-2022 ανακοίνωση της ΕΝΥΠΕΚΚ, στις 31-12-2022 έληξε ο νόμος της προηγούμενης κυβέρνησης που «πάγωσε» όλες τις συντάξεις στο ύψος του 2014(!) και απαγόρευσε τις αυξήσεις για την περίοδο 2015-2022 (ν. 4472 και 4475/2017). Έτσι από 1-1-2023 όσοι συνταξιούχοι έχουν προσωπική διαφορά μεγαλύτερη από 7,75%, δεν θα λάβουν πραγματικές αυξήσεις στις συντάξεις τους, όπως προαναφέραμε. Γι'αυτό η κυβέρνηση πρέπει να καταργήσει και όλες τις διατάξεις για την προσωπική διαφορά ώστε όλοι οι συνταξιούχοι που είχαν τεράστιες απώλειες κατά την περίοδο των Μνημονίων και του κορωνοϊού να τις εισπράξουν πραγματικά!!

Σημειώνουμε ότι οι συνταξιούχοι που είχαν σχετικά μεγάλη προσωπική διαφορά, δεν εισέπραξαν ούτε τα αναδρομικά που διέταξαν οι υπ' αριθ. 1891/2019 και 1439/2020 αποφάσεις της ΟΛΣΤΕ που αναφέραμε παραπάνω, αφού -σύμφωνα με απόφαση της κυβέρνησης- οι συνταξιούχοι με πάνω από 30 χρόνια ασφάλισης και με προσωπική διαφορά, μηδένισαν ή οι περισσότεροι μείωσαν την προσωπική διαφορά που τους είχε επιβάλλει με τον अपαράδεκτο νόμο η προηγούμενη κυβέρνηση, αλλά δυστυχώς επαναθεσπίστηκε και με τον νόμο Βρούτση 4670/2020!!

Γι'αυτό η κυβέρνηση οφείλει να καταργήσει άμεσα τις διατάξεις των νόμων Κατρούγκαλου-Βρούτση και μάλιστα αναδρομικά για την προσωπική διαφορά, χορηγώντας τις αυξήσεις από 1-1-2023 επί των συντάξεων χωρίς προϋποθέσεις και χωρίς αποκλεισμούς, ώστε οι συνταξιούχοι να τις δουν πραγματικά στα πορτοφόλια τους σε μια συγκυρία υψηλού πληθωρισμού και φτωχοποίησης ευρύτερων συνταξιοδικών στρωμάτων.

2.Πολιτική απόφαση για την καταβολή των αναδρομικών 11μηνου σε 2.000.000 συνταξιούχους ή κληρονόμους τους που δεν είχαν ασκήσει αγωγή μέχρι 30-7-2020, όπως όριζαν οι 1403-1407/2022 ΟΛΣΤΕ

Οι υπ' αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεις του ΣτΕ, που εκδόθηκαν με βάση τον νόμο για πιλοτική δίκη (ν. 3900/2010), εξέπληξαν αρνητικά και στενοχώρησαν δυστυχώς την πλειοψηφία των συνταξιούχων μας αλλά και ολόκληρη την ελληνική κοινωνία.

Το «δόγμα Σακελλαροπούλου», που ανέτρεψε δυστυχώς τις ευνοϊκές αποφάσεις για τους συνταξιούχους του 2015 (2287-2288/2015 ΟΛΣΤΕ), κυριάρχησε και στις υπ' αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ που εκδόθηκαν μετά από καθυστέρηση 18 ολόκληρων μηνών!

Σύμφωνα με τους ανώτατους δικαστές του ΣτΕ, προέχει «η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση» και όχι η αξιοπρεπής διαβίωση των «φτωχών συνταξιούχων» που έχουν δραματικά πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια.

Το 2022, τέσσερα (4) χρόνια μετά την υποτιθέμενη έξοδο από τα Μνημόνια, οι ανώτατοι Έλληνες δικαστές συνεχίζουν να εφαρμόζουν τους πιο σκληρούς μνημονιακούς νόμους σε βάρος των συνταξιούχων. Υποτίθεται ότι μετά την «έξοδο από τα Μνημόνια» και τη ληλασία των συνταξιούχων μας, οι οποίοι έχασαν συνολικά πάνω από 120 δις € την περίοδο 2010-2022, οι αποφάσεις της Δικαιοσύνης θα αποκαθιστούσαν μέρος της αδικίας σε βάρος τους. Παρά τις εξοντωτικές απώλειες, η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, που κυριαρχεί στις αποφάσεις των Ανωτάτων Δικαστηρίων, έχει οδηγήσει σε υπερδιπλασιασμό του χρέους κράτους-ιδιωτών!

Σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΣτΕ, οι χαμηλοσυνταξιούχοι έπρεπε να είχαν ασκήσει αγωγές για το αυτονόητο! Ήταν όμως οι κυβερνητικοί υπουργοί που τους απέτρεπαν να προσφύγουν...

Οι αποφάσεις δυστυχώς δικαίωσαν μόνο 250.000-300.000 συνταξιούχους που είχαν ασκήσει προσφυγή μέχρι 30-7-2020, όταν δημοσιεύθηκε ο νόμος Βρούτση 4714/2020, όπως προαναφέραμε. Για 2.000.000 συνταξιούχους δεν θα υπάρξουν αναδρομικά, επειδή αυτοί αρκέστηκαν στις κυβερνητικές διαβεβαιώσεις ότι η απόφαση του ΣτΕ επί της πιλοτικής δίκης θα εφαρμοζόταν για όλους!

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Γ'αυτό επιβάλλεται με πολιτική απόφαση της κυβέρνησης να καταβάλλει τα αναδρομικά του 11μήνου σε όλους ανεξαιρέτως τους συνταξιούχους, είτε αυτοί άσκησαν αγωγή είτε όχι.

3. Χορήγηση αναδρομικών Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) για τα έτη 2017-2018, σύμφωνα με απόφαση Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με πολιτική απόφαση να καταργηθεί η ΕΑΣ

Με την υπ'αριθ. 244/10-2-2017 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκαν αντισυνταγματικές οι διατάξεις των μνημονιακών νόμων 3865/2010, 3986/2011, 4002/2011 κ.ά., με τους οποίους είχε επιβληθεί «Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων» (ΕΕΑΣ) σε όλους τους συνταξιούχους του Δημοσίου (Δημόσιο, ειδικά μισθολόγια, σώματα ασφαλείας κ.ά).

Ωστόσο, ακολούθησε η έκδοση της υπ'αριθ. 1477/2021 απόφασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Σύμφωνα με αυτή τη νεώτερη απόφαση, οι συνταξιούχοι και οι κληρονόμοι τους θα πληρώνουν ισόβιο «χαράτσι» σε κύριες και επικουρικές συντάξεις, αφού με την υπ'αριθ. 1477/2021 απόφαση, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακύρωσε τις δικές της προηγούμενες αποφάσεις 244/2017 και 504/2021, οι οποίες είχαν κρίνει αντισυνταγματική την παρακράτηση της ΕΑΣ!!

Έτσι η ΕΑΣ, σύμφωνα με τη νεώτερη αυτή απόφαση 1477/2021 της ΟΛΕΛΣυν, που ανέτρεψε τις αντίθετες αποφάσεις 244/2017 και 504/2021 του ιδίου Δικαστηρίου, θα συνεχίζει να επιβάλλεται ως μόνιμη εισφορά («χαράτσι») από 1-1-2019 κι εφεξής, σε εφαρμογή των μνημονιακών νόμων που την επέβαλαν και την αύξησαν, όπως εκθέσαμε παραπάνω.

Ωστόσο η κυβέρνηση, σύμφωνα και με τις παραπάνω αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οφείλει να επιστρέψει -και μάλιστα εντόκως- σε όλους τους συνταξιούχους, την εισφορά υπέρ ΕΑΣ αναδρομικά για τα έτη 2017-2018!

Επίσης, η κυβέρνηση οφείλει να καταργήσει με πολιτική απόφαση την ΕΑΣ και για τις κύριες και για τις επικουρικές συντάξεις.

Του Αλέξη Π. Μητρόπουλου (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)

Επιμέλεια: Αγγελική Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)